

UutisKymi

Kymi Kymmene Oy:n julkaisu n:o 16 41. vuosikerta

21.12.1981

Kymi Kymmene Oy:n ja Great Northernin projektista päätös

Kymiyhtiö ja amerikkalainen metsäteollisuusyritys Great Northern Nekoosa Corporation ovat tehneet lopullisen päätöksen suuren sellutehtaan rakentamisesta Yhdysvaltoihin, Mississippin osavaltioon. Lähellä Hattiesburgia sijaitsevalla tehdasalueella toimii Kymiyhtiön omistama sahalaite Leaf River Forest Products, joka tulee vuoden vaihteessa sulautumaan samannimiseen Kymin ja Great Northernin omistamaan yhteiseen yhtiöön.

Uuden sellutehtaan tuotantokapasiteetiksi on suunniteltu 1 000 tonnia valkaisu- ja sulfaattisellua vuorokaudessa. Projektin kustannusarvio ilman rakennus- ja pääomakuluja on 540 miljoonaa dollaria eli 2,4 miljardia markkaa.

Tehtaan suunnittelusta ja rakentamisesta vastaa avaimet käteen -periaatteella

teksasilainen yhtiö Brown & Root Inc. Rakennustyöt on suunniteltu aloitettavaksi vuoden 1982 toisella neljänneksellä ja käynnistyksen on määrä tapahtua vuoden 1984 puolivälissä.

Sellutehtaan hallinnollinen ja tuotannollinen vastuu on Great Northern-yhtiöllä. Tehtaan tuotanto myydään sekä koti- että ulkomaisille

Leaf River Forest Products-yhtiön saha aloitti toimintansa New Augustassa Mississippissä vuonna 1977. Sahaa laajennettiin seuraavana vuonna. Tuotantokapasiteetti on tällä hetkellä 235 000 kuutiometriä pääasiassa höylättyä sahatavaraa.

markkinoille. Kymiyhtiö tulee olemaan sellutehtaan pääostaja. Liittyessään mukaan amerikkalaiseen tehtaaseen Kymillä on ollut tarkoitus turvata ulkomaisen tytä- ja osakkuus-

yhtiöidensä selluntarve tulevaisuudessa.

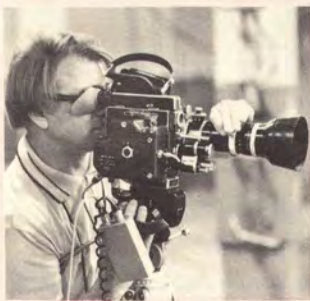
Sellutehtaan amerikkalaisen osapuoli Great Northern Nekoosa tuottaa vuosittain 2,4 miljoonaa tonnia kirjoitus- ja painopapereita,

sanomalehtipaperia, kartonkia sekä markkinasellua. Yhtiöllä on tehtaita Mainen, Georgian, Wisconsinin ja Arkansasin osavaltioissa.

Joulu joulu tullut on

Jouluajan tapahtumiin valmistaudutaan yhtiössä hyvissä ajoin. Jouluvalmisteluista ja joulujuhlista kerrotaan sivulla 10.

PK 14 pyörii elokuvana

1 500 metriä filmiä kuvasi Kalevi Pihkala "Tekijät esiin" elokuvaa varten. PK 14:stä kertovan elokuvan ensiesityksestä sivulla 3.

Kymin Paperin kotimaan myynnin jakeluvarasto Vantaalla siirtyy Finn-papille ensi vuoden alusta lukien. Toiminta jatkuu nimellä Finn-pap/Varastopalvelu samalla periaatteella kuin aikaisemminkin.

Jakeluvaraston tiloihin mahtuu noin 2 500 tonnia konttori- ja painopapereita. Finn-pap laajentaa varastopalvelua siten, että se käsittää kaikkien Finn-papin jäsentehaiden yleisimmät hienopaperilaadut.

Vantaan terminaali aloitti toimintansa 1973 Kehä III:n varrella Helsingin Kauko-kiito Oy:ltä vuokratuissa tiloissa. Tilat kaksinkertaistuivat 1976 ja olivat tuolloin 4 800 m².

Agentti vaihtuu Ruotsissa

Kymin Paperin agentti Ruotsin markkinoilla vaihtuu 1.3.1982 alkaen. Kymiyhtiön valmistamien paperien ja kartonkien edustus

Hienopaperin myyntiä järjestellään uudelleen

siirtyy Svenskt Papper AB:ltä Pappersgruppen-yhtiölle.

"Svenskt Papperin omistuspohjan muututtua emme katsoe olevan mahdollisuuksia yhteistoiminnan jatkamiseen", toteaa myyntijohtaja Johan Furuholm Kymin paperitehtaalta.

"Pappersgruppenin kanssa meillä on hyvät mahdollisuudet kehittää kansainvälistä yhteistyötä paperimarkkinoilla, sillä viiden Ruotsissa sijaitsevan toimipisteen lisäksi yhtiöllä on paperitukuliikkeet Norjassa ja Englannissa."

"Pappersgruppenin eräs pääosakas, Papyrus, omistaa myös Tanskassa tukkuliikkeen nimeltä Havreholm, joka on Kymin paperitehtaalta merkittävä asiakas jo monien vuosien takaa."

Pappersgruppen välittää Ruotsissa vuosittain noin 120 000 tonnia painopapereita. Yhtiön liikevaihto oli viime vuonna lähes 700 milj. mk.

Pappersgruppen välittää pääasiassa Ruotsissa valmistettuja papereita. Tuontipaperin osuus liikevaihdosta on noin 6 %. Yhtiön osuus Ruotsin hienopaperimarkkinoista on noin 50 %. Painopapereiden lisäksi Pappersgruppen myy kartonkeja, konttoripapereita, pakkaustuotteita, teippejä, graafisen teollisuuden tarvitsemia tuotteita ja talouspapereita.

Kymin Paperin kotimaan myynti markkinoi Pappersgruppenin edustamista papereista mm. värillistä Colorit-paperia.

Paineet muuttuivat painostukseksi

"TV 1:n Kotimaan katsauksessa esitti ohjelman juontaja, että olisin väittänyt Kymiyhtiön ryhtyneen myymään rantatontteja henkilökuntansa painostuksesta. Pidän tätä varsin karkeana vääristelyä", sanoo Kymiyhtiön toimitusjohtaja Fredrik Castrén.

"Haastattelija kysyi minulta: Miksi Kymiyhtiö on lähtenyt näinkin laajamittaiseen rantatonttikauppaan? Vastauksessani totesin, että kun Kymiyhtiö ei ole vielä myynyt rantatontteja, tuli painetta yhtiötä kohtaan

myös oman henkilökunnan taholta, että yhtiö ei pantaisi näitä ranta-alueita, koska kysyntä kesänviettopaikoista oli niinkin suuri. Näin ollen en ole väittänyt, kuten juontaja esitti, että henkilökunta olisi painostanut yhtiön myymään rantatontteja puhumattakaan siitä, että tämä olisi ollut ainoa syy, mihin käsitykseen juontajan sanoista pääsee."

Toimitusjohtaja Castrén esitti tämän täsmennyksen TV-haastattelunsa johdon ja henkilöstön yhteiskokouksessa Kuusankoskella

27.11. Toimitusjohtaja esitti myös pahoittelunsa sen johdosta, että televisiohaastattelusta niin usein poimitaan vain ohjelmantekijöiden tarkoitukseen sopivia osia ja haastattelun ohella esitetään kommentteja, jotka johtavat katselijan vääriin käsityksiin asioista.

Tässäkin haastattelussa toimitusjohtaja Castrén kertoi vastanneensa puoleen kymmeneen hänelle esitettyyn kysymykseen, joista vain pari vastausta oli kelpuutettu varsinaiseen ohjelmaan.

Vuorineuvos Castrénista TKL:n puheenjohtaja

Teollisuuden Keskusliiton uudeksi puheenjohtajaksi on 26.11. valittu Kymiyhtiön toimitusjohtaja, vuorineuvos Fredrik Castrén. Hän seuraa tehtävässä sitä vuodesta 1978 hoitanutta vuorineuvos Gay Ehrnroothia.

Teollisuuden Keskusliiton tavoitteena on mm. edistää maan taloudellista kehitystä sekä valvoa koko teollisuuden yhteisiä etuja ja pyrkiä sen yleisten toimintatavoitteiden parantamiseen.

Ensimmäisenä Suomessa

Juantehtaalla kartoitus työsuojeluriskeistä

Kymiyhtiön Juankosken kartonkitehtaalla suoritettiin viime vuoden syksyn ja kuluvan vuoden kevään aikana perusteellinen työsuojeluriskien kartoitus. Koko tehdasta käsittevä kartoitus, jossa arvioitiin riskien suuruus ja esiintymistiheys, on ensimmäinen laatuaan Suomessa.

Kartoitus tapahtui yhteistyössä Teollisuusvakuutuskeskuksen kanssa. Kartoitustyössä oli mukana eri henkilöstöryhmien työsuojeluyhteistoimintahenkilöitä linjavastuullisten henkilöiden lisäksi.

Uutta kartoituksessa on se, että riskin suuruutta analysoidaan tarkemmin ja pyritään kuvaamaan sitä tunnusluvuihin.

Kartoitustyön tulosten julkistamistilaisuus työsuojelutoimikunnalle ja henkilöstöryhmien edustajille pidettiin Juankoskella 1.12. Teollisuusvakuutuksesta mukana oli osastopäällikkö Nils Rönnholm, Kymiyhtiön asiakasvastuuhenkilö Lars

von Hertzen ja kartoitustyön vetäjä, ins. Erkki Sohlman.

Kartonkitehtaan isännöitsijä Pentti Huoponen kiitti kartoitustyössä mukana olleita. Hän totesi tuloksen helpottavan työsuojelua koskevien ratkaisujen tekoa myös tulevaisuudessa.

Yhtiön johtava työsuojelupäällikkö Teuvo Karhu toteaa, että kartoitustyön kokemuksia on eri muodoissaan ja soveltuvin osin mahdollisuus käyttää hyväksi Teollisuusvakuutuskeskuksen avulla myös yhtiön muilla työpaikoilla.

Teollisuusvakuutuksen taholta kiinnitettiin tilaisuudessa erityistä huomiota siihen, että puoleen Suomen paperiteollisuudessa sattuvista tapaturmista on eräänä syynä työpaikkojen puutteellinen järjestys ja siisteys. Kartoituksen yhteydessä todettiin, että Juankosken kartonkitehtaan siisteystaso oli parempi kuin vastaavissa teollisuuslaitoksissa yleensä. Paikoin siisteys tehtaalla oli erinomainen.

Joulusatu

Olipa kerran maa kaukana Pohjolassa. Oli neljä vuodenaikaa. Kesällä paisoi aurinko, sääsket olivat perhosia ja halla nimeltään helle. Uimavesi oli juomavettä. Oli valintavaihtoehtoja. Pikku männyn taimikin oli niin iloinen, että kasvoi kymmenessä vuodessa isoksi tukiksi.

Talvi oli taidemaalari, joka lumella kumosi kiikan. Maa kantoi, tukki luisti tehtäisiin. Töppösten töminää kärsi kuunnella ilman korvalappujakin.

Kevät herätti kesän ja ensisadon. Tulvien sijasta tulvi viljaa. Luonto suojeli itse itseään.

Maa oli iso, ihmisiä vähän. Kaikille riitti tilaa ja tekemistä. Silti myös henkeä viljeltiin. Voi että sitä tanssittiin, tanhuttiin ja turinoitiin.

Lakkoja kerättiin - nii-

hin ei ollut tarvetta ryhtyä, sillä tuloja tuli ilman tupo-miehiäkin. Omaiset korvasivat viranomaiset.

Häirikköä ei oltu vielä keksitty. Kotirauhan ainoat rikkojat olivat 'Gus-saitin' miehet. Lapset kävivät mielellään koulua ja auttoivat ahkerasti kotona. Myös opettajista oli kiva opettaa, koska peruskoulu oli annettu jo kotona. Isä ei lyönyt äitiä eikä äiti isää. Päreet paloivat muualla kuin päässä. Ilta-puhteet olivat yhtä joulurauhaa.

Päivällä käytiin töissä tehtaassa, joka valmisti suuria määriä erilaisia tuotteita. Kaikki tuotteet menivät kaupaksi ja niistä saatiin hyvä hinta. Tuotteet olivat kestäviä ja tarpeellisia.

Työnteko tehtaassa oli monivivahteista, tarkkaa

ja mukavaa puuhaa. Kaikki osasivat tehtävänsä hyvin. Koneet kävivät kuin kello. Varastomiehet pitivät varastot ajan tasalla.

Suunnittelijat kehittivät uusia, yhä parempia tuotteita. Myyntimiehet möivät koko tuotannon. Konttoriväki laski hyvän palkan. Silloin tällöin vaihdettiin johdon kanssa mielipiteitä siitä, miten työt saataisiin parhaiten luitamaan.

Suhdanneaaltoja ja tuotantoseisokkeja ei tunnettu. Tehtaat olivat vakavaraisia. Jos oli ostettava isoja koneita, rahaa löytyi omasta takaa. Velkaa katsottiin kuin veljen poikaa. Paletissa olivat vain kevään ja kesän värit.

Verot kerättiin ilomielillä yhteiseksi hyväksi. Jokaista kansalaistaan muisti valtio veronpalau-

tusjoululahjalla. Ei ollut tarvetta käyttää joulumenoihin 10 % koko vuoden ostomenoista. Oli verraton maa, oli verraton tehdas, oli stressitön kansa.

Oi, jospa joskus tässä maassa kansalainen ois, niin milloinkaan en siirtolaiseks' sieltä lähtis pois. (sävel: Satumaa).

Tämän pituinen tämä.

Satumielellä

Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta - tapaamisiin.

P. Rossi

PK 16 ja 17 nyt Voikkaan vanhimmat

Uutiskymin numerossa 6/1981 oli luettelo Kymin paperitehtaan paperikoneiden rakennusvuosista ja tuotantokapasiteeteista. Mitkä ovat vastaavat arvot Voikkaan paperitehtaan ja Juankosken kartonkitehtaan koneilla?

E. Karipohja

Vanhin Voikkaan paperitehtaalla toiminnassa olevista paperikoneista, PK 16, on käynnistynyt vuonna 1935. PK 17 käynnistyi vuonna 1936. Koneiden yhteinen tuotantokapasiteetti on noin 130 000 tonnia. PK:t 16 ja 17 valmistavat mm. aikakauslehtiin, luetteloihin ja kirjoihin käytettäviä Kym Press -laatuja.

Sanomalehtipaperia valmistava PK 11 käynnistyi Voikkaalla vuonna 1961. Sen kapasiteetti on noin 100 000 tonnia. Voikkaan suurin ja uusin tuotantoyksikkö on Kym Print -laatuja valmistava PK 18, joka käynnistyi vuonna 1968. Koneen kapasiteetti on 120 000 tonnia.

Juantehtaan kartonkikone käynnistyi vuonna 1912. Nykyisessä kartonkikoneessa ei kuitenkaan ole yhtään tuolloisessa koneessa ollutta osaa, sillä kone on täydellisesti uusittu. Laajimmat uudistustyöt kartonkikoneella tehtiin 1970-luvulla. Koneen nykyinen tuotantokapasiteetti on 35 000 tonnia.

Ylläolevat tuotantokapasiteetit edellyttävät neliömetripainoltaan ja suuruudeltaan sopivia tilauksia.

Johtava työsuojelupäällikkö Teuvo Karhu

Lakisääteinen tapaturmavakuutus uudistuu

Vuoden 1982 alusta astuu voimaan SOVE-ratkaisu eli sosiaalietuuksien verotuksellisuus. Ratkaisuun liittyy myös vuodelta 1948 olevan tapaturmavakuutuslain uusiutuminen.

Uusiutumisen myötä astuu voimaan myös tapaturmavakuutuslain mukaisten korvausten verotuksellisuus ja näin ollen myös korvaustason muutos vastaa maan todellista ansiotasoa.

Pysyvän työkyvyttömyyden korvaaminen

Kun päiväraha korvaus on päättynyt, muuttuu korvaus pysyväisluontoiseksi. Tällaisen korvauksen nimityskin on muutettu, elinkorosta on tullut tapaturmaeläke.

Nykyinen menetelmä

Elinkorko

Elinkoron saamisen edellytyksenä on vähintään 10 % lääketieteellinen haitta. Täysimääräinen elinkorko nousee 90 %:iin vahingoittu-

neen vuosityöansiosta, jos omaisia on vähintään viisi.

Elinkorko on verovapaata 20 000 markan vuotuis-määrään asti. Haittarahaa ei ole

Uusi menetelmä

Tapaturmaeläke

Arvioidaan työntekijän tapaturmasta johtuva työkyvyn ja ansion aleneminen. Täysimääräinen tapaturmaeläke on 85 % vahingoittuneen vuosityöansios-ta.

Tapaturmaeläke on veronalaista tuloa.

Haittaraha

Korvataan ne pysyvät seuraukset, joita ei voida mitata taloudellisin mitoin. Vammat on jaettu 20 haittaluokkaan. Haittaluokissa 1-10 maksetaan kertakaikkinen korvaus.

Haittaluokissa 11-20 maksetaan vahingoittuneen valinnan mukaan joko kertakaikkinen tai jatkuva korvaus. Haittaraha on verovapaata tuloa.

Palkansaajien kohdalla tullaan korvausten ja palkanmaksun osalta noudattamaan myös työehtosopimusten mukaista käytäntöä.

Tapaturmavakuutuslain uudistus merkitsee alkuvaiheessa noin 25 %:n nousua lakisääteisiin vakuutusmaksuihin.

Uudistuksen verotuksellisuus käsite edellyttää mahdollisimman joustavaa ja pikaista asioiden käsittelyä vakuutusyhtiön päätösten osalta, siksi työpaikoilla tulee kiinnittää erikoista huomiota sisäisten tapaturmailmoitusten viivytykset-

tömaan ja asianmukaiseen täyttämiseen sekä edelleen-toimittamiseen. Tapaturman uhrin ja tämän esimiehen toiminta on tällöin ratkaiseva.

Tapaturmien ja ammattitautien ilmoitusmenettelyä koskeva yhtiön pysyväismääräys on uusittu vastaamaan em. tarkistustarpeita.

Yhtiön tapaturmatilastoitiperusteet säilyvät entisellään. Sen sijaan ns. pien-tapaturmissa (ei päiväraha-korvauksia vakuutusyhtiöltä) tullaan keventämään ilmoitusmenettelyä vakuutusyhtiön päin.

Ohimenevän työkyvyttömyyden korvaaminen

Ohimenevästä työkyvyttömyydestä maksetaan päivärahaa. Päivärahan saaminen edellyttää, että vahingoittunut on ollut työkyvyttö vähintään kolmena perättäisenä päivänä tapaturman sattumispäivää lukuunottamatta. Sitä maksetaan enintään vuoden ajalta tapaturman sattumisesta lukien. Korvaus suoritetaan myös vapaa- ja pyhäpäiviltä.

Nykyinen menetelmä

Päivärahan suuruus:

Yksinäisellä 1/600 hänen vuosityöansiostaan (n. 60 % päiväpalkastaan).

Huoltavalla 1/450 hänen vuosityöansiostaan (n. 80 % päiväpalkastaan).

Vamman tulee aiheuttaa vähintään 20 %:n työkyvyttömyys, jotta korvausta maksettaisiin.

Päiväraha on verovapaata tuloa.

Uusi menetelmä

Päivärahan suuruus:

1/360 vahingoittuneen vuosityöansiosta.

Korvaukseen edellytetään, että työkyky on alentunut vähintään 10 % ja ansion alenema on vähintään 5 % lain mukaisesta minimivuosityöansiosta (minimivuosityöansio v. 1981 19 000 mk).

Päiväraha on veronalaista tuloa.

Teuvo Karhu

Vuoden 1982 alusta ryhdytään käyttämään valtakunnallisesti uudistettua virallista tapaturmailmoitus-

lomaketta vakuutusyhtiölle, josta menee kopio myös Työsuojeluhallitukselle. Teollisuusvakuutus toimittaa tältä osin erillisohjeet työpaikkojen tapaturma-asioiden yhteys henkilöiden käyttöön. Kymi-yhtiön nykyinen sisäinen tapaturmailmoituslomake tulee säilymään muuttumattomana, joskin työmatkatapaturmien kohdalla tulee käytettäväksi tarpeen mukaan tapauskohtaisesti myös lisäselvitysloMAKE.

Vakuutusyhtiön päätöksestä haetaan muutosta 1.1.1982 alkaen uudelta muutoksenhakuelimeltä, tapaturmalautakunnalta, sen päätöksestä vakuutus-oikeudelta ja mikäli korkein oikeus antaa muutoksenhakuluvan voidaan asia käsitellä vielä sielläkin. Muutoksenhaku on samanlainen, olipa tapaturma sattunut ennen tai jälkeen 1.1.1982.

Kuolintapauksessa maksettava eläke

Kuolintapauksessa maksetaan eläkettä, jonka nimi vanhan lain mukaan oli huoltoeläke, uuden lain mukaan perhe-eläke.

Nykyinen menetelmä

Huoltoeläke

Puolisolle ja täysorvolle lapselle maksetaan kullekin 30 % vuosityöansiosta, muulle lapselle tai muulle omaiselle kullekin 15 % vahingoittuneen vuosityöansiosta. Yläraja on enintään 72 % vuosityöansiosta. Kunkin omaisen kohdalla korvaus on verovapaata 20 000 markkaan saakka vuodessa.

Uusi menetelmä

Perhe-eläke

Yhdelle omaiselle yhteensä 40 % vuosityöansiosta. Kahdelle omaiselle yhteensä 55 % vuosityöansiosta. Useammalle omaiselle yhteensä 65 % vuosityöansios-ta.

Korvaus on verollista tuloa kullekin omaiselle.

Voikkaan vanha nelonen pyörii taas — nyt elokuvana

PK 14 ennätti olla toiminnassa poikkeuksellisen pitkän ajanjakson, v:sta 1903 aina v:een 1979 saakka. Ainutlaatuisiksi paperikoneeksi Kymi-yhtiön piirissä vanha nelonen tuli erityisesti sillä perusteella, että se säilyi läpi vuosikymmenet lähes kokonaan vuosisadan alun asussaan.

Tiedotuspäällikkö **Eero Niinikoski** kertoi ajatuksen vanhan nelosen filmaamisesta syntyneen lähinnä koneen harvinaisuuden vuoksi.

"On varsin poikkeuksellista, että paperikone voi säilyä lähes ennallaan melkein 80 vuoden ajan. Yleensä koneissa tehdään parannuksia ja suuriakin teknisiä muutoksia vähintään 20 vuoden välein. PK 14 osui sellaiseen tuotantorakoon, että se saattoi pitkään ajaa samaa tuotetta ja säilyä kuin ihmeen kaupalla suuremmilta muutoksilta."

"Nelosen äärellä saattoi ulkopuolinenkin kävijä saa-

Runsas kaksi vuotta sitten pysäytetystä **Voikkaan** tehtaan vanhasta nelosesta eli paperikone n:o 14:stä on valmistunut dokumentti-elokuva 'Tekijät esiin'. Filmi herättää uudelleen eloon tämän aikoinaan varsin suosituksi vierailukohteeksi muodostuneen konevanhusten. Elokuvan ensiesitys pidettiin Voikkaan mestarikerholla 14.12. Mukana oli puolisensataa nelosen henkilökuntaan kuulunutta kymiyhtiöläistä.

da havainnollisen kuvan paperinteon eri vaiheista ja ennen muuta varhaistekniikasta. PK 14:llä tuotteen laatu oli vielä paljolti ammattimiesten sormenpääntuman varassa. Lisäksi koko prosessi oli nelosella selvästi nähtävissä ja helposti omaksettavissa."

"Tekijät esiin" kertoo yhden työvuoron, löysin puitteissa PK 14:n toiminnasta. Filmissä nähdään mm. miten pakkakäärä, umslaaki syntyy, miten konemiehistö hoitelee pahviradan katkeamisen, risauksen ja mitä he tekevät hyläksi menneelle pahville, kotille.

Poikkeuksellista nähtävää on nelosen erikoisuuden, mansonkitelan, vaihto. Siihen kuului monelta mieheltä useita tunteja. Telan päälle pujotettavaa villaista sukahuopaa, mansonkia, piti varittaa ja venyttää, vanuttaa ja kiristää ennen kuin se sopi paikoilleen.

Filmin keskeisiä esiintyjiä ovat PK 14:n viimeisen konemiehistöön kuuluneet koneenhoitaja Ilkka Laurila, silinterimies Antero Rämä ja

rullamies Jukka Stenberg. Heidän lisäksi elokuvassa nähdään omissa tehtävissään massankäsittelijä Eino Björninen sekä rotatsuuniko-

Filmin kuvaustyöt tehtiin pääosin kesällä 1979. Elokuvan keskeisiä esiintyjiä ovat PK 14:n varsinaiset konemiehet, koneenhoitaja, silinterimies ja rullamies. Kalevi Pihkala selostamassa koneenhoitaja Ilkka Laurilalle kuvaustilanteen järjestelyjä.

neen eli pituusleikkurin etumies Akseli Heikurinen ja apunainen Alli Tervola. Nelosen koneviilarilla Kaiju Tolppalalla on niin ikään pieni rooli mansonkitelan rihtauksessa, suoraan kulmaan asennuksessa.

Elokuvaaja Kalevi Pihkala kertoo uuden elokuvan olevan kymmenes yhtiön tiedotusosaston tuottama ja pääosin omin voimin valmistama 16 mm:n dokumentti-elokuva.

"Se on ollut näistä filmeistä kaikkein työläin. Kuvasin elokuvaa varten noin 1 500 metriä filmiä, mutta

Paavo Smed:

Vanha nelonen kertoo

Voin muistoja kertoa kynelettä, oli vellova massaa, valuvaa vettä, kuohan kohinaa, huovan huminaa silinterin sisällä höyryn kuminaa, remmien läiskettä, rattaiden rahinaa kuivassa päässä pahvin kahinaa.

Monet miespolvet kanssani tekivät työtään, joka tuotantotontin elin myös myötään. Nämä viimeiset, heitä muistan ja kiitän parhaat terveiset matkaansa liitän.

Ei tietokoneita, päätteitä täällä vaan hartiavoimin ja viisaalla päällä kaluina kanget, kettinkitalja, lyijylekat ja petroolimalja, sen kohotan heille kun päätän mä työni kytkin viimeinen auki, on alkava yöni.

valmiiseen elokuvaan ei mahtunut kuin 190 metriä eli 17 minuuttia. Tästä voi jo päätellä, että ylivoimaisesti suurin työ oli elokuvan leikkaamisessa, missä lopullisesti päätettiin filmin sisältö ja kohtausten järjestys."

Pihkala kertoi pyrkineensä tallentamaan erityisesti PK 14:n harvinaislaatuisia työvaiheita. Erityisesti hän sanoi paneutuneensa tamppurien, valmiiden konerullien karvaukseen eli yhtäjaksoiseksi rainaksi kokoamiseen sekä lisäksi mansongin vaihtoon, uuden paklingin, kytkinlevyn valmistukseen ja koneen pesuihin lipeällä, petroolilla ja soodalla.

"Tekijät esiin" -filmin suunnittelusta vastaavat Niinikoski ja Pihkala yhdessä. Pihkala on lisäksi tehnyt elokuvan kuvauksen ja leik-

kauksen sekä äänityksen ja äänileikkauksen.

Kuvaus- ja äänitysapulaisena on toiminut instrumenttiasentaja Kalevi Turpeinen, yhtiön AV-palvelun monitoimimies oman työnsä ohella. Elokuvan selostustekstin on laatinut Niinikoski, joka vastaa myös filmissä käytetyn musiikin valinnasta ja toimituksesta. Kertojana toimii näyttelijä Kauko Helovirta.

Filmin loppujaksoon liittyy runon muotoon kirjoitettu tiivistelmä niistä kokemuksista ja tuntemuksista, joita vanha nelonen olisi saattanut kertoilla, jos olisi osannut. Koneen puheet on tulkinnut Voikkaan tehtaalla sukeltajana työskentelevä Paavo Smed, monista jyrkeistä tehdasrunoistaan tunnettu kynäilijä. □

Kuvaus- ja äänitysapulaisena toimi instrumenttiasentaja Kalevi Turpeinen.

Toimitusjohtaja Fredrik Castrén:

Viestintä on mielestäni ennen muuta avoimuutta

"Oikein ja tehokkaasti järjestetty sisäinen tiedotustoiminta poistaa väärinkäsityksiä, viivytyksiä ja vaikeuksia eri henkilöstöryhmien välisissä suhteissa sekä lisää käsitykseni mukaan henkilöstön turvallisuuden tunnetta ja työssä viihtymistä", sanoi Kymi-yhtiön toimitusjohtaja Fredrik Castrén tiedotustoiminnan 30-vuotistilaisuudessa Koskelassa marraskuun lopulla.

Castrén sanoi sisäisen tiedonkulun eli viestinnän kitkattomalla sujumisella olevan saman merkityksen yritysorganisaatiossa kuin verenkierrolla ihmiskehossa — informaatiokatkot ja veritukkeumat ovat kuvaanollisesti ottaen useinkin yhtä kohtalokkaita.

"Viestintä on mielestäni ennen muuta avoimuutta. Tosiasioiden tietäminen lisää ihmisten yhteenkuuluvuutta, mikä on ensiarvoisen tärkeää yrityksen menestyksellisen toiminnan kannalta."

"Jotta viestintä onnistuisi, sen edellytyksenä on, että kaikki eri osapuolet suhtautuvat siihen myönteisesti, tunnustavat sen merkityksen ja edistävät yhdessä tiedon kulkua. Ellei viestinnän tarpeisiin ja ongelmiin paneuduta riittävän syvällises-

ti, on lähellä vaara, että ajaututaan epävirallisen viestinnän — huhujen — viidakkoon, mikä ei voi olla vaikuttamatta haitallisesti työilmapiiriin."

UutisKymi pääteemana

Tiedotustoiminnan 30-vuotistilaisuus liittyi Kymi-yhtiön tiedotustoimikunnan 23.11. Kuusankoskella pidettyyn kokoukseen. Kokouksen ulkoiset puitteet olivat aikaisempia vuosia juhlallisemmat, sillä kuluvana vuonna on tiedotustoimikunta tullut toimineeksi tasan kymmenen vuotta ja tiedotusosaston perustamisesta on kulunut 30 vuotta.

Tiedotustoimikunnan kokouksen pääteemana olivat

yhtiön yritysjulkaisuun Uutiskymiin liittyvät kysymykset. Viime vuodenvaihteessa suoritettuun lehti-uudistukseen nähden olivat tiedotustoimikunnan jäsenet enimmäkseen myönteisellä kannalla.

Uutiskymi ei tiedotustoimikunnan mielestä kuitenkaan täysin korvaa entistä henkilöstölehteä, sillä Kymi-yhtiö-lehti oli henkilökohtaisempi ja edustavampi kuin nykyinen Uutiskymi. Hyväna puolena pidettiin sitä, että Uutiskymissä on nopealukuista ja iskevää tekstiä.

Sanoma Oy:n toimittajakoulun rehtori Antero Okkonen esitti syyskokouksen yhteydessä oman lausuntonsa henkilöstölehti-uudistuksesta. Hän sanoi Uutiskymien koulun yritysjulkaisujen kärkipäähän, mutta olevan sällöltään hieman kuivak-

kaan. "Lehdessä tarvittaisiin enemmän hien hajua", mainitsi Okkonen.

Kokouksessa esitettiin nauhoitetuin näytein raportit sekä Kuusanniemen selutehtaan että Voikkaan paperitehtaan puhelinuutisista. Kuusanniemessä puhelinuutiset ovat olleet käytössä jo parin vuoden ajan,

Voikkaalla ne otettiin käyttöön kuluvana vuonna.

Tiedotustoimikunnan kokouksen puheenjohtajana toimi apulaisjohtaja Harry G. Wiklund ja sihteerinä tiedotussihteeri Reijo Virta.

Tiedotustoimikunnan tutustumiskäynti kohdistui tänä vuonna Voikkaan paperitehtaalte. Tehdaskierrok-

seen kuului mm. tutustumisen Heinolan tehtaan Voikkaalle toimittamiin kuorimarumpuihin, PK 11:een ja PK 18:aan.

Toisena kokouspäivänä tiedotustoimikunta näki ennakkoesityksenä vastavalmistuneen Voikkaan PK 14:ää kuvaavan filmin "Tekijät esiin".

Kymi-yhtiön tiedotustoimikunnan kokouksessa hotelli Sommelossa Kuusankoskella johti puhetta apulaisjohtaja Harry G. Wiklund (keskellä vas:lla). Hänen vas:lla puolellaan tiedotuspäällikkö Eero Niinikoski ja oikealla kokouksen sihteerinä toiminut tiedotussihteeri Reijo Virta.

Työnantajan ja työntekijän suhde oli tämän vuosisadan alussa teollisuuslaitoksissa monasti isällinen, patriarkaalinen. Tätä kuvastivat myös järjestyssäännöt, jotka työnantajalla oli oikeus määrätä työntekijänsä noudatettavaksi.

Sosialistinen aate, aluksi sosiaaliselta pohjalta lähtevänä wrightiläisyytenä, vaikutti osaltaan suhteen muuttumiseen; se herätti työntekijät huomaamaan oman asemansa.

Ns. Schmitzin lakko Voikkaalla ja vuoden 1905 suurlakko muovasivat osaltaan työnantajien ja työntekijöiden suhteita. Työntekijäpuolella oli seurauksena mm. useiden ammattiosastojen syntyminen.

Vuonna 1906 perustetuista ammattiosastoista vietä kuluvana vuonna 75-vuotisjuhliansa neljä: Paperiliiton Kuusankosken osasto 19 ja Voikkaan osasto 36, Metalliliiton Kuusankosken osasto 19 ja Voikkaan osasto 12.

Seuraavassa osastojen edustajien mielipiteitä 75 vuoden taipaleelta.

”Voimantunnon näyttöä ei ammattiosaston perustaminen missään nimessä ollut”, sanoo Kuusankosken Metalliammattiosasto 19:n puheenjohtaja Toivo Hannola.

”Kun työväestöllä ei ollut aikaa ajatella muuta kuin työntekeä, oli sosialistinen aate se, joka herätti työntekijät huomaamaan oman asemansa”, toteaa Tuure Nyberg, Paperiliiton Kuusankosken osasto 19:n pääluottamusmiehen varamies.

Nyberg muistuttaa, että työväestö ei yksilöinä tehtaalla synnyttänyt ay-toimintaa.

”Kirjojen kautta huomattiin, että asiat voivat olla toisinkin. Asioita käsiteltiin ensiksi työväenyhdistyksissä ja vasta sitten tehtailla, sanoo Paperiliiton Voikkaan osasto 36:n puheenjohtaja Risto Kärkkäinen. Hän uskoo myös Schmitzin lakon ja sen käsittelyn työväenyhdistyksissä olleen herätteenä ammattiosastojen synnylle Kuusankoskella.

Aluksi useita ammattiosastoja

Kun vuonna 1907 solmittiin työehtosopimus, jossa otettiin käyttöön 8 tunnin

työpäivä, oli sopimusta Kuusankoskella allekirjoittamassa jo 14 ammattiosastoa.

Osastoja oli runsaasti, koska järjestäytyminen oli ammattikuntakohtaista.

”Tehdastyöväellä oli pienet palkat, mutta ammatteja omaavat saivat parempaa palkkaa. He järjestäytyivät omilla ammateissaan ja olivat ylpeitä niistä”, sanoo Tuure Nyberg. ”Saatettiin jopa lähettää ammattiosastolle paheksumiskirje, jos metallimies teki puutöitä.”

Toivo Hannola mainitsee, että ammattiyhdistysasioissa Kuusankoskella oltiin tuolloin eturivissä, rinta rinnan Tampereen ja Turun kanssa.

Kansalaissota vedenjakajana

Vuosi 1917 oli Tuure Nybergin mukaan merkittävä paikkakunnan kaikkien ammattiosastojen kannalta. Jäsenmäärä nimittäin kasvoi voimakkaasti. ”Siihen vaikutti ilmeisesti Venäjällä tapahtunut vallankumous ja sitä seurannut mieliala.”

Jäsenmäärän lisääntyessä tuli mukaan paljon sellaisiaikin, jotka eivät aiemmin olleet osallistuneet työväen-

Neljä 75-vuotisjuhlaa

Vuosi 1981 oli Kuusankosk

liikkeen toimintoihin. ”Tämä aiheutti puolien vaihtamista kansalaissodan aikoihin. Se oli murheellista aikaa”, sanoo Tuure Nyberg.

Tuure Nyberg ihmettelee, miten nopeasti jo vuonna 1919 uudelleen perustettiin ammattiosastoja.

”1920-luvulla kuitenkin työväenliikkeen aiemmin lähes yhtenäinen tavoite, sosialismi vallankumouksen kautta, hajaantui. Toisaalta monet tietoa omaavista

Tuure Nyberg, Paperiliiton Kuusankosken osasto 19:n varapääluottamusmies.

henkilöistä olivat kansalaissodan jälkeen poissa riveistä”, kertoo Risto Kärkkäinen.

”Tämä johti siihen, että ennen kansalaissotaa kasvussa ollut järjestöllinen toiminta lamaantui 1920-luvun kuluessa ja painui maanalaisuuteen 1930-luvulle mentäessä.”

Jäsenmäärät vaihtelivat

1930-luvulla lamauttivat ammattiosastojen toimintaa pahasti työväenliikkeisiin kuulumiskielot. Toisaalta

eräiltä ihmisiltä edellytettiin suojeluskuntiin kuulumista työnsaannin ehtona.

”Vissi määrä korkeasti ammattitaitoisia työntekijöitä oli kuitenkin töissä ilman, että heitä pakotettiin menemään suojeluskuntaan”, kertoo Nyberg.

1920- ja 30-luvuilla ammattiosastojen jäsenmäärät muuttuivat rajusti. ”Ennen kansalaissotaa Voikkaan paperiammattiosastossa oli jäseniä viitisensataa, sen jälkeen satakunta, sitten luku putosi yhdeksään ja lopuksi viiteen mentäessä 1930-luvulle.”

Toivo Hannola kertoo omassa osastossaan olleen jäseniä ennen kansalaissotaa 195, 46 vuonna 1919 ja seuraavana vuonna 95. Lähes samansuuruisena määrä pysyi vuoteen 1929 saakka, kunnes se 1930-luvulla putosi ja oli talvisodan kynnyksellä enää 16.

Luvut osoittavat metalliammattimiesten pystyneen säilyttämään osastonsa jäsenmäärän paperimiehiä paremmin myös hankalina aikoina.

Uusille linjoille sotien jälkeen

Sotavuosien jälkeen työväen ja työnantajan suhteissa oli merkittävä virstanpylväs ns. tammikuun kihlaus eli SAK:n ja STK:n sopimus luottamuksellisista neuvotteluista.

Vuonna 1946 annetun tuotantokomitealain valmisteluun pääsivät myös paikalliset ammattiosastot edustajiansa kautta vaikuttamaan. Paperiliiton Kuusankosken osastona oli merkittävästi mukana Vilho Hinkkuri ja metallin puolelta Vilho Tarvainen.

Risto Kärkkäinen, Paperiliiton Voikkaan osasto 36:n puheenjohtaja.

Hinkkuri edusti huomattavaa paperiteollisuuspaikkakuntaa, joten hänen toiminnallaan oli merkitystä tuotantokomitea- ja TES-asioissa. Metalliliiton jäsenmäärä taas oli tuolloin pieni, joten Tarvaisen merkitys ison korjaamo-osaston edustajana oli huomattava.

Risto Kärkkäinen ja Teuvo Hyvönen muistelevat Voikkaan puolelta liittojen puitteissa olleen asioita käsittelemässä mm. Paavo Nurmisen ja Vilho Mujusen.

Kuusankoskelaiten ammattiosastojen roolit ovat aikojen saatossa valtakunnan tasolla muuttuneet. Liittotasolla on niiden mielipiteillä aina ollut merkitystä, SAK:n tasolla aluksi painoa oli runsaasti, 40-luvulla vähemmän, mutta taas 50-luvun puolivälistä enemmän.

”Aina on ay-liikkeeseen tietysti vaikutettu, vaikka johtavassa roolissa ei ollaakaan”, sanoo Risto Kärkkäinen.

Mikä merkitys tuotantokomitealla oli?

”Kenties niiltä odotettiin liikaa. Ne olivat kuitenkin yksi muoto eri henkilöstöryhmien yhteistyölle”, sanoo Tuure Nyberg.

”Ne vaikuttivat neuvottelujärjestelmän kehittämiseen, myös sosiaalisissa kysymyksissä niillä oli merkitystä. Eräessä mielessä vieläkin olemme samassa vaiheessa, nyt tosin käsitellään laajempia kysymyksiä”, sanoo Risto Kärkkäinen.

Sotien jälkeen ammattiosastojen jäsenmäärät kohosivat, innostuksen myötä mukaan tuli myös huvi-, urheilu- ym. toimintaa. ”Se oli suhteellisen tasaista aktiiviteetin kasvun aikaa, pieninä palasina paranneltiin työehtosopimuksen asemaa ja luotiin neuvottelujärjestelmiä”, kertoo Kärkkäinen.

Hajaannus

50- ja 60-luvuilla pahimmillaan ollut ay-liikkeen hajaannus kouraisi myös kuusankoskelaisia osastoja.

”Kuusankoskella hajaantumisen oli suurempaa, Voikkaalla SAJ-läisiä oli vähemmän. Molemmilla paikoilla oli kuitenkin metallilä ja paperilla rinnakkaisosastot. Toisaalta hajaannus merkitsi järjestäytymisen ja ay-aktiiviteetin kasvua”, sanoo Risto Kärkkäinen.

”Sekin piti kokea, ennen kuin päästiin 100-prosenttiseen järjestäytymiseen”, lisää Nyberg.

Kehityksen aika

1960-luku oli ammattiosastoille rauhallisen kehityksen aikaa. Myös toimintakenttä laajeni. ”Ay-liike

Yhtiön 100-vuotissäätiön edustajisto valittu v. 1982

Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön edustajiston kokoonpano vuonna 1982 on vahvistettu. Edustajiston puheenjohtajana toimii varatuomari Lars Räihä (1982) varapuheenjohtajana Kalevi Luoranen (1982—83).

Työntekijä- ja toimihenkilöedustajat:

Kuusankoski: Työntekijät: Sirkka Kataja 1982, (henkilökohtainen varajäsen Oili Toivonen 1982), Kalevi Luoranen 1982 (Reino Kiljunen 1982), Kauko Vauhkonen 1982—83 (Eero Jaakkola 1982—83), Toivo Konga 1982—83 (Anssi Varpenius 1982—83), Jukka Hyvönen 1982—83 (Teemu Kajander 1982—83). **Toimihenkilöt:** Kauko Leivo 1982, (Esko Laine 1982), Irma Pethman 1982 (Rauha Karhunen 1982), Niilo Ukkonen 1982—83 (Jaakko Taskinen 1982—83), Terttu Jokiranta 1982—83 (Raili Kaartinen 1982—83), Kirsti Pylkkänen

1982—83 (Jonna Mäkilä-Lundberg 1982—83).

Halla: Työntekijät: Oiva Muikku 1982—83 (Aimo Turunen 1982—83). **Toimihenkilöt:** Keijo Kokko 1982 (Seija Andersson 1982).

Juankoski: Työntekijät: Aaro Torvinen 1982 (Juhani Kanervo 1982). **Toimihenkilöt:** Leo Heino 1982—83 (Anu Laitinen 1982—83).

Karkkila: Työntekijät: Tapani Juselius 1982—83 (Arsi Kononen 1982—83). **Toimihenkilöt:** Aune Vuorinen 1982 (Kaino Ruoho 1982).

Heinola: Työntekijät: Matti Vilhunen 1982 (Vaino Pehkonen 1982). **Toimihenkilöt:** Kaarina Orho 1982—83 (Helmi Karlström 1982—83).

Salo: Työntekijät: Jaakko Korpela 1982—83 (Kauko Laaksonen 1982—83). **Toimihenkilöt:** Matti Willem 1982 (Anto Leino 1982—83).

Soinlahti: Työntekijät: Ilkka Lönnroos 1982 (Tuomo Korolainen 1982). **Toimi-**

henkilöt: Hannu Ruottu 1982 (Pentti Ryhänen 1982).

Paikallisten hallintokuntien erovoroisten jäsenten ja varajäsenten tilalle on valittu seuraavat henkilöt:

Kuusankoski: Varsinaiset: työntekijäjäsenet Seppo Järvisalo ja Markku Vanhala, toimihenkilöjäsenet Veikko Pasi ja Ritva Simonen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Sirkka-Liisa Huuonon, toimihenkilöjäsen Seija Ämmälähti.

Halla: Varsinaiset: työntekijäjäsen Armas Nurmi, toimihenkilöjäsen Urho Karjalainen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Eero Tolonen, toimihenkilöjäsen Pekka Penttinen.

Karkkila: Varsinaiset: työntekijäjäsenet Tapani Juselius ja Unto Rinne, toimihenkilöjäsenet Terttu Järvi ja Kaino Ruoho. Varajäsenet: työntekijäjäsen Vaino Koponen, toimihenkilöjäsen Reijo Mäkinen.

Heinola: Varsinaiset: työntekijäjäsenet Esko Valonen ja Alpo Pöllä, toimihenkilöjäsenet Raimo Lappalainen ja Kaarina Orho. Varajäsenet: työntekijäjäsen Esko Hämäläinen, toimihenkilöjäsen Pauli Lakka.

Salo: Varsinaiset: työntekijäjäsenet Jaakko Korpela ja Tarja Lehto, toimihenkilöjäsenet Maija Vesanto ja Reijo Sirviö. Varajäsenet: työntekijäjäsen Timo Laine, toimihenkilöjäsen Matti Willem.

Juankoski: Varsinaiset: työntekijäjäsenet Pirjo Pitkänen ja Esko Räsänen, toimihenkilöjäsenet Helga Tuppurainen ja Liisa Häkkinen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Ilkka Suoranta, toimihenkilöjäsen Ulla Miettinen.

Soinlahti: Varsinaiset: työntekijäjäsen Tuomo Korolainen, toimihenkilöjäsen Marja Eskelinen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Toivo Hautamäki, toimihenkilöjäsen Pertti Liikala.

Kymiyhtiön höyryvoimapäällikkö, dipl. ins. Aimo Lahti sai vastaanottaa Wuolle -mitalin energiatalouden hyväksi tehdyistä ansioistaan. Wuolle -mitaliin on taitelija kuvannut prof. Bernhard Wuolteen piirteet ja mitalin toiselle puolelle maininnat hänen ansioistaan Suomen talouselämässä.

ella ammattiosastojen juhluvuosi

75-vuotisjuhliain viettäneiden ammattiosastojen edustajat Tuure Nyberg (vas.), Toivo Hannola, Teuvo Hytönen ja Risto Kärkkäinen olivat yhtä mieltä siitä, että viimeistään ensi vuosikymmenellä on työaika lyhennettävä, jotta työtä riittäisi kaikille.

ulotti vaikutuksensa koko yhteiskuntaan", sanoo Risto Kärkkäinen.

Paperiliiton puitteissa tapahtui tuolloin siirtyminen kausipalkkaan, palkkajärjestelmän vakiintuminen sekä työajan lyhentäminen 40 tuntiin viikossa. Sopimusten ja ay-liikkeen kautta saatiin aikaiseksi myös merkittäviä yhteiskunnallisia uudistuksia.

"Jäsenistö taitaa katsoa, että asiat on saatu jo valmiiksi eikä enää tarvitse tehdä mitään", velmuilee Tuure Nyberg viitatessaan ammattiosastojen tämän päivän ongelmaan, passiivisuuteen.

"Jäsenistö ei todellakaan kaikissa asioissa ole aktiivista, normaalin järjestötyön pyörittäminen on useim-

Toivo Hannola, Metalliliiton Kuusankosken osasto 19:n puheenjohtaja.

mille vierasta."

"Näillä henkilöresursseilla ammattiosastot alkavat toisaalta olla täystyöllistettyjä. Tämä johtuu siitä, että tehtäväkenttä on laajentunut yhteiskunnallisten asioiden piiriin."

"Kolmas merkittävä asia tänä päivänä on työllisyys. Työntekijämäärän hupeneminen huolestuttaa. Automaation seuraukset on hoidetty työvoimaa liian nopeasti vähentämällä. Jäljelle jäävien psyykinen, ei niinkään fyysinen työpaine on kasvanut ja kasvaa edelleen", tiivistää nykyä näymiä Risto Kärkkäinen.

Haasteet

Työn vähentyessä on sen

tekeminen jaettava uudelleen, on juhlien ammattiosastojen edustajien yhteinen mielipide.

Tuure Nyberg sanoo, että vuonna 1995 pitää päästä 30-tuntiseen työviikkoon, saada kuudes vuoro vuorotyöhön ja jakaa mahdollisimman moni päivätyö kahdeksi kuuden tunnin vuoroksi. "Tällä tavalla saamme tekniikan ihmeet palvelemaan kaikkia."

Palkkauskyseisestä mielipiteet osastojen edustajien kesken hieman eroavat toisistaan.

"Palkkatason jatkuva nostaminen ei ole tärkeintä, työllisyys on vielä tärkeämpi, samoin kuin vapaa-ajan lisääminen", sanoo Nyberg.

"Palkka on edelleenkin tärkeä, ehdolla millä tahansa ei voida työtä jakaa. Rajat ovat kieltämättä nykyään ahtaammat", sanoo Risto Kärkkäinen.

Toivo Hannola toteaa, että automaation lisääminen kasvattaa korjausmiesten tarvetta ja edellyttää mm. koulutuksen tehostamista. Korjausmiesten työsuojeluun Hannola toivoo tulevaisuudessa kiinnitettävän huomiota ainakin yhtä paljon kuin palkkakehitykseenkin.

Suhteet parantuneet

"Jo siitä ajasta, kun itse tulini luottamusmieheksi ovat työnantajien ja työntekijöiden väliset suhteet parantuneet paljon. Silloin luotettiin vähemmän toisiinsa ja epäiltiin joutavia asioita. Luottamusmiehiä ei voi toimia, jos työnantaja ei luota vähäkään. Jos me emme luota työnantajan edustajaan, ei silloinkaan tule neuvotelluista mitään", sanoo Tuure Nyberg.

"Kymiyhtiössä on mielenkiintoista ja miellyttävää olla työssä, eivät täällä olosuhteet poikkea kielteiseen suuntaan. Asenteet ovat eriyistä kuitenkin edelleen hiivenen patriarkaalisia. Teknisessä kehityksessä on py-

Teuvo Hytönen, Metalliliiton Voikkaan osasto 12:n puheenjohtaja.

sytty hyvin mukana, pelattu viisaasti varman päälle", määrittelee Risto Kärkkäinen.

Tuure Nyberg lisää, että perinteiden taakan lisäksi saattaa uusien asioiden toteuttamisen verkkaisuuteen vaikuttaa yhtiön suuruus. "Välillä tulee ajatelleeksi, että vissit asiat sujuvat hitaammin, kuin jos osastossa olisi vain tuhatkunta jäsentä", sanoo Nyberg viitaten ammattiosastonsa suuruuden aiheuttamiin hankaluuksiin.

"Metallimiesten kohdalta voin sanoa, että kun verrataan olosuhteita ja työnantajan käyttäytymistä muihin työpaikkoihin, ei meidän tarvitse hävetä", sanoo Toivo Hannola. □

Juhlivat osastot

Ammattiosastojen juhlien sarjan aloitti 6. syyskuuta Paperiliiton Kuusankosken osasto 19. Juhlapäivän ohjelmaan kuului käynti haudoilla, onnittelujen vastaanotto sekä juhla Kansantalolla. Osasto 19 on juhlivista osastoista suurin. Siinä on 2 150 jäsentä.

Lokakuun viimeisenä päivänä vietivät 75-vuotisjuhliain sekä Paperiliiton Voikkaan osasto 36 että Metalliliiton Kuusankosken osasto 19. 1 267-jäseninen Voikkaan osasto järjesti avoimet juhlat Voikkaan seuratalolla ja vanhin kuusankoskelaisista ammattiosastoista, Metalliammattiosasto 19, juhli Sommelossa. Jälkimmäisessä osastossa on 263 jäsentä.

Viimeisenä juhli osastoista pienin, 154-jäseninen Metalliliiton Voikkaan osasto 12. Osaston juhla kokous pidettiin 28. marraskuuta.

Molemmat metalliammattiosastot julkaisivat vaiheistaan historiatoimikunnan. *Korjaamies verstaalla ja vapaalla* -teoksen Kuusankosken metalliammattiosaston historiasta kokosi ja kirjoitti Raimo Aartelo. Historia-toimikuntaan kuuluivat puheenjohtajana Tapio Koskinen ja jäsenenä Unto Karonen ja Martti Askola.

Metalliliiton Voikkaan osaston historiatoimikuntaan kuuluivat Einar Virtanen, Antero Taskinen, Kalevi Luorinen ja Antti Nurminen. Historiikki on nimeltään *Metallin Matkassa*.

Teksti: Reijo Virta
Kuvat: Tuomo Pitkänen

Bernhard Wuolle -mitali dipl.ins. Aimo Lahdelle

Kymiyhtiön höyryvoimapäälliköille, dipl.ins. Aimo Lahdelle voimaosastolta luovutettiin Bernhard Wuolle -mitali 26.11. Energiapäivä 1981 -tilaisuudessa. Energiataloudellisen yhdistyksen (ETY) hallituksen myöntämän mitalin ojensi ins. Lahdelle yhdistyksen puheenjohtaja, vuorineuvos Fredrik Castrén.

Dipl.ins. Aimo Lahti on toiminut poltto- ja muita turvallisuusohjeita laativan Kattilalaitosten turvallisuuskomitean jäsenenä ja puheenjohtajana, kauppa- ja teollisuusministeriön alaisen paineastiamääräyksiä ja

-standardeja valmistelevalle paineastialautakunnan jäsenenä ja käyttöjohtajan puheenjohtajana, ETY:n paineastiavaliokunnassa sekä Teollisuuden lämpöteknillisen kerhon työvaliokunnassa.

Dipl.ins. Aimo Lahti pitää saamaansa Bernhard Wuolle -mitalia erityisen arvokkaana ja mieluisana sen vuoksi, että hän on ollut professori Wuolteen viimeisiä oppilaita Teknillisessä korkeakoulussa. Kymiyhtiön palvelukseenkin ins. Lahti tuli vuonna 1946 prof. Wuolteen antaman vihjeen perusteella.

Alkuaan Teknillisen korkeakoulun prof. Bernhard Wuolteen 70-vuotispäivän kunniaksi v. 1946 lyötyä mitalia on sittemmin jaettu ETY:n (aik. Ekono) sisällä mm. pitkäaikaisesti ansiointeille, mutta tänä vuonna sitä alettiin antaa myös valtionhallinnon ja jäsenkunnan piirissä energia-alan hyväksi työskennelleille henkilöille. Viimeksi mainituista ins. Lahden mitali on viides.

Prof. Bernhard Wuolle toimi poikkeuksellisen monipuolisesti ja pitkäaikaisesti Suomen talouselämässä sähkötekniikan, liikenteen ja teollisuustalouden aloilla.

Voikkaan vanhimmat paperikoneet siirtyvät historiaan

Kaksi Voikkaan paperitehtaan vanhinta paperikonetta, vuonna 1907 hankitut PK 12 ja PK 15 on myyty romuksi. PK 15 on jo purettu. Tyhjäksi konehalli saadaan ensi vuoden helmikuun loppuun mennessä, jolloin PK 12 pitää sopimukseen mukaan olla purettuna.

Purkutyöt tekee AP:n konepaja Tampereelta. Voikkaan tehtaalle jää toimimaan neljä paperikonetta, joiden yhteinen tuotantokapasiteetti on 350 000 tonnia aikakaus- ja sanomalehtipaperia. PK 12:n ja PK 15:n yhteinen tuotantokapasiteetti oli 36 000 tonnia puupitoisia kiillotettuja painopape-reita.

Nyt purettavat koneet hankittiin vuoden 1906 suurpalossa tuhoutuneiden koneiden tilalle. PK 12:n rakensi saksalainen Banning & Setz ja PK 15:n Voith-yhtiö. PK 12:n leveys oli 290 cm ja PK 15:n 276 cm.

Yli 70 käytinvuoden aikana on koneisiin jouduttu tekemään runsaasti muutoksia. PK 12:n puristinosarakennettiin uudelleen vuonna 1933. Samana vuonna koneelle hankittiin myös Tampellan konekalanteri;

pituusleikkuri koneelle oli hankittu vuonna 1913.

Kiillotetun painopaperin valmistamiseksi hankittiin vuonna 1959 Eck-Haubold -superkalanteri ja seuraavana vuonna Valmetin Pope-rullauskone.

Puristinosaa PK 12:lla paranneltiin vielä vuonna 1973, jolloin Englannista hankittiin Dörries-puristin. PK 12:n, kuten myös PK 15:n maksiminopeus oli viimeisinä vuosina 260 metriä minuutissa. Alunperin paperia valmistui 120 metriä minuutissa.

PK 15:n muutostyöt tapahtuivat osittain samassa tahdissa kuin PK 12:n. Voithin pituusleikkuri koneelle hankittiin vuonna 1913, Walmsleyn puristinosaa ja Tampellan konekalanteri vuonna 1933. 10-talain Eck-Haubold -superkalanteri PK 15:lle hankit-

tiin samanaikaisesti kuin PK 12:lle ja Pope-rullauskone myös vuonna 1960.

Alkuvuosina PK 12 valmistoi pakkauskäärettä, hylsypaperia, eriväristä riisikäärettä ja sokeripaperia. Vuoden 1914 tienoilla ryhdyttiin valmistamaan rotationia eli sanomalehtipaperia. Vuonna 1920 tuotanto-ohjelmassa oli sanomalehtipaperia ja hylsypaperia ja vuodesta 1940 lähtien vuoden 1960 tuotantosuunnan muutokseen saakka yksinomaan sanomalehtipaperia.

PK 15 valmistoi vuonna 1908 "kirjoituspaperia, rotationia ja painopaperia". "Myöhemmin tuotantokirjoissa näkyi pelkästään rotationia", toteaa arkistopäällikkö Gustav Danielsson Kymiyhtiön keskusarkistosta.

Käynnistyessään vuonna 1907 molemmat koneet

tuottivat paperia noin 3 500 tonnia. 1920-luvulle saakka koneilla tehtiin paperia alle 10 000 tonnia vuodessa, mutta esimerkiksi vuonna 1925 tuotanto molemmilla koneilla oli noin 11 500 tonnia. Sotavuosina 1941-43 ei PK 12 ollut käynnissä, mutta PK 15 tuotti vuonna 1943 lehtipaperia 7 929 tonnia.

1950-luvun puolivälissä paperikoneiden tuotantokapasiteetti kasvoi noin 15 000 tonniin. Vuosituotantoennätysensä, 19 095 tonnia PK 12 ajoi vuonna 1970. Vastaava ennätys PK 15:llä oli 18 169 tonnia, tehty vuonna 1963.

Ennen romuttamistaan ehti PK 12 ajaa 816 752 tonnia paperia ja PK 15 829 280 tonnia.

Tilat muuhun käyttöön

Toimintansa päättäneet paperikoneet sijaitsivat samassa konehallissa. Vapautuvia tiloja tullaan käyttämään pääasiassa varastotiloina. Sinne sijoitetaan paperikoneiden varaosia, kuten teloja ja sähkömoottoreita, konevarusteita, kaapeleita ym. Osa tiloista on varattu PK 17 sähkökäyttöä varten ja osa konekorjaamolle suurten kappaleiden korjaustilaksi.

Hyvät yhtiöläiset!

Valmistautuessamme joulun viettoon himmentää juhlatunnelmaamme huoli lähitulevaisuuden taloudellisesta kehityksestä. Kiristynyt markkinatilanne maailmalla on varsinkin loppuvuodesta yhä selvemmin heijastunut maahamme.

Riittämättömän kysynnän seurauksena meidän on ollut pakko rajoittaa tuotantoa useissa tulosryhmissä. Pahiten on taantuma tuntunut suhdanneherkän sahatavaran tuotannossa, jota jouduttiin supistamaan lähes neljänneksellä, mutta myös paperin päälystyslaitoksen, Karkkilan valimon ja klooritehtaan tuotantoa on jouduttu rajoittamaan. Kun samanaikaisesti tuotteidemme myyntihinnat eivät ole vastanneet kohonneita valmistuskustannuksia, jää yhtiömme kannattavuus edellistä vuotta heikommaksi.

Tuotannon supistukset ovat heikentäneet työllisyyttä yhtiössämme. Kuten tiedätte on vuoden aikana eräissä tuotantoyksiköissä jouduttu turvautumaan toimenpiteisiin työajan lyhentämiseksi. On ollut mieluisaa todeta, että Te, hyvät yhtiöläiset,

olette ymmärtäneet vakavan tilanteen ja osoittaneet velvollisuudentuntoa ja maltillisuutta ratkaistessamme yhdessä näitä ongelmia yt-lain hengessä. Näin on voitu säilyttää työrauha. Tästä esitän Teille suuren tunnustukseni. Voin sanoa, että kaikki työvoiman supistamista tai lomauttamista koskevat päätökset ovat raskaita tehdä ja toteuttaa. Paljon mieluummin näkisin tilanteen, jossa voisimme saada aikaan uusia työpaikkoja ja kykenisimme lieventämään vaikeaksi ongelmaksi muodostunutta työttömyyttä — etenkin nuorisotyöttömyyttä, jonka poistamiseen meidän välttämättä olisi löydettävä järkevät keinot.

Näkymät alkavalle vuodelle eivät ole hyvät. Metsäteollisuudessa ovat ilmeisesti nykyistä vaikeammat ajat edessäpäin. Kysyntä on heikkenemässä ja useiden tuotteiden kohdalla on ilmennyt vaikeuksia ylläpitää edes nykyistä hintatasoa. Näin ollen meidän on myös vuonna 1982 pakko varautua tehtaiden käyttöasteen alenemiseen. Näissä olosuhteissa tullaan niin yhtiön johdolta kuin jokaiselta yhtiöläiseltä vaatimaan suuria ponnistuksia vaikeuksien voittamiseksi. Uskon kuitenkin suhdannekäänteen parempaan tapahtuvan ensi vuoden loppupuolella, mutta silloinkin jäänee elpyminen verraten hitaaksi.

Edellä olevista pessimistisistä näkymistä huolimatta suhtaudun luottavaisesti yhtiömme tulevaisuuteen pitemmällä tähtäyksellä. Meillä on kaikki edellytykset kilpailukykyiseen toimintaan, jos vain itse kykenemme maltillisesti luovimaan laskusuhdanteen yli. Meidän on uskallettava olla optimisteja, mistä on myös osoituksena meneillään oleva suurinvestointi, Kuusanniemen rakenteilla oleva uusi paperikone. Se tulee valmistuttuaan parantamaan yhtiön kilpailukykyä paperimarkkinoilla.

Hyvät yhtiöläiset! Kiitän Teitä kuluneesta vuodesta ja toivotan Teille, perheilleen ja eläkeläisillemme hyvää joulua ja menestyksellistä uutta vuotta.

Fredrik Gustav

*Joulun
ja on
uudelle*

"Sain usein olla mukana, kun Kymiyhtiössä kehiteltiin uutta", luonnehtii yli 30-vuotista työsaarcansa yhtiössä viime vuonna eläkkeelle siirtynyt dipl.ins. Gustav Rosenqvist.

"Vuonna 1948 aloitin yhtiön koelaboratoriossa, joka sijaitsi vanhalla vesivoimalaitoksella, paikalla missä nykyään on Kymin paperitehtaan laboratorio. Tutkimuskohteena oli tuolloin mm. klooridioksidin valmistus. Myös hiokkeen valkaisun kokeiluja olin aloittamassa. Peroksidivalkaisua kehitellessä oli myöhemmin yhteydenpito ulkomaiseen yhteistyökumppaniin Laporte Ltd:iin vastuullani."

Kun instrumentointia kehitettiin voimakkaasti Kymiyhtiössä, sai Rosenqvist tehtäväkseen vuonna 1951 lähteä Pohjois-Amerikkaan tutkimaan sikäläisiä menetelmiä soveltaakseen niitä myöhemmin instrumenttiosaston päällikkönä käyttöön Kuusankoskella.

Kun Kymiyhtiön organisaatio muutettiin tulosryhmiin perustuvaksi, sai Rosenqvist jälleen vakanssin, jossa voi katsoa tulevaisuuteen. Hänet nimitettiin tuo-

tekehityspäälliköksi. Sitten minä toimin muuttui markkinatutkimukseksi. Ennen Rosenqvistin ei yhdelläkään em. toimista ollut haltijaa Kymiyhtiössä.

"Tuskin ketään ihmistä on pantu eläkkeelle niin monesta virasta kuin minua", naurahtaa eläkeläisenä, mutta ei kokonaan erossa työelämästä, oleva Rosenqvist.

Konsulttisuhte Kymiyhtiöön on jatkunut: Rosenqvist seuraa paperiteollisuuden toimintaedellytyksiin liittyviä trendejä maailmalla. Patenttiasioissa hänen asiantuntemustaan käyttää hyväksi Keskuslaboratorio. Kehitykselle tarkoitettua paperinoston käsikirjaa valmistelemaan on Rosenqvistin palkannut ulkoministeriön kehitysapuosasto; viimeksi mainittua työtä hän tekee yhdessä toisen yhtiön eläkeläisen Nils Löfgrenin kanssa.

Voimahahmoja

Selvimmän on Gustav Rosenqvistin mieleen henkilöinä jäänyt vuorineuvos K.E. Ekholm, joka "oli sikäli harvinainen mies, että paitsi suuriin suuntaviivoihin, hän kiinnitti huomiota myös pieniin asioihin".

Rosenqvist muistelee Ekholmin sunnuntaiamuisin tehneen 3—4 tuntia kestävästä tehdaskierroksen ja merkinneen puutteet ja epäkohdat kartonkilapuulle. "Maanantaina aamulla sitten asiasta vastaavilta kysyttiin, miksi paikat eivät olleet kunnossa."

Yhteiskuntaluokkien välillä tuolloin vallinneita selviä eroja Ekholm pyrki tasoittamaan. "Työläisiä ja työläisten vaimoja hän otti usein puheilleen. Myös tuotantokomiteajärjestelmään hän otti modernin kannan ja pyrki kuulemaan työntekijöiden mielipiteitä."

Vuorineuvos Ekholmin kaukokatseisuus tuli Rosenqvistin mielestä selvästi ilmi mm. Korean suhdanteiden aikana. "Boomin aikana hän jaksoi muistuttaa seuraavasta laskukaudesta."

Vaikka Ekholm "teki viiden miehen työt" hän myös osasi luopua niistä eläkeiän lähestyessä. "Esimerkiksi erilaisissa luottamustehtävissä kokouksiin osallistuttuaan hän alkoi hyvissä ajoin kertoa niiden kulusta henkilöille, jotka hän oli valinnut työnsä jatkajiksi."

Tuolloin vakiintunutta liikkeenjohtotapaa Ekholm muutti Finnish Peroxides-yhtiön perustamisen yhteydessä. Aiemmin ei nimittäin yhtiössä valmistettuja val-

Nyt mahtuu elämään

Gustav Rosenqvist asuu historiaa henkivässä ympäristössä. Ison puutarhan ympäröimä Gamla Marieberg sijaitsee Lapinjärven vuonna 1741 rakennetun kirkon vieressä. Rosenqvistin isoisän rakennuttama talo on ollut suvun hallussa jo yli sadan vuoden ajan.

Pelastuksen lähteillä

Juankosken kirkkoherra Hannu Komulainen

Juantehtaan läpi virtaava joki on ollut tänä vuonna vettä täynnä. Kesän suuren juhlan, juhannuksen, aikaan saattoi ihailla veden voimaa porttien ollessa auki ja kuohujen lyödessä miehen korkeudelle. Joulunakin se on vuolas. Vuosi on ollut runsaiden sateiden vuosi. Jumalan hyvyys on jotain vastaavaa: Se ympäröi ihmistä runsaana jatkuvasti, yli ymmärryksen käyden.

Pieni tehtaankirkko, alkujaan koulukirkoksi tehty ja nykyisin Juankosken seurakunnan jumalanpalvelushuone on saanut koota väkeä suojiinsa jo 117 vuoden ajan. Vieläkin elää monia, jotka ovat oppineet kirkon suojissa lukemisen ja laskeamisen taidot vuosisadan alkupuolella, johon saakka se toimi myös kouluna. Nyt se on täynnä ainakin juhannuksena, perhekirkoissa ja jouluna. Eri sukupolvet tulevat tyhjinä ja tyhjin astioin ammentamaan pelastuksen lähteistä. ”Jumalan virta on vettä täynnä.”

Jokainen ei ole syntynyt sen tehtaan varjossa, jossa on työpaikka. Elämän juuret ovat synnyinseudulla. Kukin kasvaa siellä, minne on istutettu. Jouluna etsitään jotain alkuperäistä. Usein suunnataankin matka synnyinseudulle. On sanottu, että näin löytyy oikea joulutunnelma.

Joulun sanoma ei kuitenkaan lähtenyt liikkeelle kotoisen tunnelman keskeltä vaan vierauden, outouden, muukalaisuuden ja ahdistavan verollepanon keskeltä. Keisari ulotti Roomasta käsin verotajan kouran kaukaisimpiin valtakunnan kolkkiin asti. Verojen vastapainoksi ei tullut sosiaalisia uudistuksia, ei vanhusten huoltoa, ei eläkkeitä, ei terveydenhoitoa, ei koulutusta. Korkeintaan nähtiin suurempia ja paremmin aseistettuja armeijoita ja kuultiin pääkaupungin loistosta. Joosef ja Maria, rakentajaperhe, joutuivat tähän mukaan käskyn velvoittamina. Oli mentävä merkitsemään nimi veroluetteloon Joosefin kotikaupunkiin Beethemiin. Matka juurille ei ollut inhimillisesti katsoen matkaa joulutunnelmaan vaan uuden kuorman ottamista harteille.

Juankosken kirkko talviasussa

Tällä matkalla syntyi Vapahtaja.

Tarvitaanko elämässä pitkä matka kohti vaikeuksia ja kuormia, ennen kuin Vapahtaja syntyy elämän keskelle? Vasta kuorman allako ihminen on valmis katsomaan Jumalaan päin? Saattaa olla näinkin.

Jouluna on hyvä tehdä matka kirkkoon — synnyinseudulle tai tuttuun siinä lähellä. On varmaa, että jokaisella on jo nyt riittävä kuorma harteilla. Siihen ei ole tarvis mitään lisätä. On tarpeen kuulua jouluevankeliumi. Siinä on sanottu lyhyesti, mitä Jumala hyvydessään on antanut ihmiskunnalle pelastaakseen sen. Ammenna ilolla pelastuksen lähteestä!

auhaa
nea
vuodelle

muutakin kuin työ

Vanhasta rakennuksesta halli (kuvassa) ja toinen pääty on talvisin kylmillään, Gustav Rosenqvist Liisarouvansa kanssa asuu modernein mukavuuksin varustetussa osassa taloa. Seinällä Gustav Rosenqvistin isoisän, valtiopäivämies Rosenqvistin muotokuva.

kaisukemikaaleja myyty kilpailijoille.

Voimahahmoista entisiltä ajoilta on Rosenqvistin mieleen jäänyt erityisesti yhtiön tekninen johtaja Björn Sucksdorff. Hänen aikanaan mm. toteutettiin sulfittiselutehtaan tuotannon nostaminen kaksinkertaiseksi tehtaan koko ajan käydessä.

”Uskon puutetta ei tuotantoelämässä saa esiintyä”, oli Sucksdorffin mielilause.

Kolmantena mieleen jääneenä hahmona Rosenqvist mainitsee isännöitsijä Curt Cedercreutzin, jonka apulaiseksi Rosenqvist tuli vuonna 1957. Merkittävä elin Kuusankosken tehtailla oli tuolloin Cedercreutzin johtama tekninen komitea.

”Tuolloin organisaatio yleensä tehtiin miehen mukaan, nyt ruudut ovat valmiina ja niihin etsitään mies. Ekholmin periaate oli, että mies itse saa tapella itselleen työkentän.”

Mielipiteitä

Monessa mukana ollut Gustav Rosenqvist kommentoi kokemuksen pohjalta monia liikkeenjohdon keskeisiä puheenaiheita:

”Jalostusasteen nosto on tärkeää markkina-asemien varmistamiseksi. Valitetta-

vasti kuitenkin esimerkiksi paperilaadun parantamisessa tuotantokustannukset nousevat usein enemmän kuin hinnat. Siksi jalostusasteen nostamisen ajankohdan valinta on varsin tärkeää. Vaihtoehtoja jalostusasteen nostolle ei ole olemassa.

Tuottavuuden kannalta ei ihmeitä enää voi tehdä; helpot toimenpiteet on jo tehty.”

Rosenqvist tervehti ilolla jatkojalostuksen kehittämistä kirjapainojen suuntaan. ”Siinä pitäisi kuitenkin mennä eteenpäin ja leveämällä rintamalla. Paperiteollisuuden pitää tietää, miten paperi toimii kirjapainoissa. Tuntuma kehitykseen on saatava vaikka tinkimällä voitosta.”

Know how’n myynti ilahduttaa Gustav Rosenqvistiä. Kehitysmaita voidaan tällä tavalla auttaa ja saada kättä omalle osaamiselle.

Aktiivinen eläkeläinen

Eläkepäiviään Gustav Rosenqvist viettää Lapinjärvellä vanhalla, 1500-luvulta peräisin olevalla tilalla. Rosenqvistin suvun hallussa tila on ollut vuosisadan ajan.

”Suuren puutarhan hoito samoin kuin puisten rakennusten ylläpito on omalla

vastuullani, maat olen vuokrannut ulkopuoliselle.”

Rosenqvist on monen toimen miehenä joutunut luottamustehtäviin niin kunnassa kuin seurakunnassa: hän osallistuu kotiseutunsa kaunistamiseen ympäristönhoitotoimikunnan puheenjohtajana, on kirkkoneuvoston talousjaoston jäsen ja puuhaa myös kotiseutuyhdistyksessä.

Lions-toiminta vie osan eläkeläisen ajasta, kuten myös sotaveteraanien asiat. Vauhti ei veteraanilla ole vähentynyt. Innokas murto- ja hiihtäjä opetteli pujottelun niksit 55-vuotiaana ja käy joka vuosi Liisa-vaimonsa kanssa myös ulkoilla laskettelemassa. □

Teksti: Reijo Virta
Kuvat: Tuomo Pitkänen

Fagerkullan asuntoalueen viereen on suunnitteilla tehtaan ja työväen historiasta kertova museo, joka sijoitetaan alueen vanhimpiin rakennuksiin.

Rakennusten peruskorjaustyöt pääsivät tänä syksynä todenteolla vauhtiin, kun alueelle saatiin vihdoin kunnallistekniikka. Suojelukaavan mukaan on talojen ulkonäkö säilytettävä entisellään korjauksia tehtäessä. Fagerkullan rakentaminen alkoi jo viime vuosisadalla. Ensimmäiset talot alueelle siirrettiin tehtaan mautiloilta ja uusia rakennuksia ryhdyttiin tekemään vuosisadan vaihteessa. Nyt peruskorjattavat työväenasunnnot rakennettiin aivan Högforsin tehtaana läheisyyteen 1920-luvulla. Alue edustaa tuon vuosikymmenen ns. puutarhakaupunkiajattelua. Siihen aikaan py-

rittiin luopumaan kasarmi- maisten työväenasuntojen rakentamisesta ja alettiin tehdä huolellisesti suunniteltuja ja hyvin tehtyjä pienempiä asuintaloja ja asuntoaluekokonaisuuksia. Rakennukset tehtiin alusta pitäen suunnitelmallisesti ja ammattitaidolla. Talojen perustukset ja runko ovat vieläkin hyvässä kunnossa. Uusien omistajien ei ole tarvinnut suuremmalti perusrakenteita korjata. Myös asuntojen ympäristöön kiinnitettiin huomiota. Talojen pihapiiriin istutettiin yhtiön toimesta omenapuita ja marjapensaita suunnitelmalliseen järjestykseen.

Kuuden asunnon taloja

Nyt peruskorjattava asuntoalue käsitti parikymmentä samantyyppistä rakennusta, joista pääosa oli hirsisiä. Kunkin talon alakerrassa oli neljä huoneen ja keittiön asuntoa ja yläkerrassa oli talon molemmissa päädyissä hellahuoneet. Jokaiselle asunnolle kuului lisäksi oma liiteri, käymälä ja varastotila ulkorakennuksessa. Lisäksi oli luontaisetuna muutama marjapensas ja omenapuu. Hyvästä suunnittelusta huolimatta olivat asunnot suurille lapsiperheille ahtaita. Satakunta perhettä ja

Talot peruskorjataan

Fagerkulla nykyaikaistuu

Karkkilan Fagerkulla on arkkitehtonisesti yksi arvokkaimmista vanhoista työväen asuntoalueista maassamme. Tästä huolimatta alueen taloja uhkasi vielä muutama vuosi sitten rappeutuminen ja purkaminen.

Karkkilalaisten keskuudessa syntyi kuitenkin ajatus alueen talojen säilyttämisestä. Alueelle saatiinkin suojelukaava ja viime vuonna alue sitten heräsi uudelleen elämään. Kymiyhtiö möi silloin talot yksityisille ja taloihin alkoi muuttaa uusia asukkaita. Tällä hetkellä näissä Fagerkullan taloissa asuu parikymmentä perhettä.

valtava joukko lapsia pienellä alueella takasi sen, että kukaan asukkaista ei suuremmin omasta yksityiselämästä päässyt nauttimaan. Tätä kuvasivat nyt jo purettujen talojen nimetkin, kuten esimerkiksi "Teatteri" ja "Säätytalo".

Tämän värikkään työväen asuntoalueen ulkonaisesta siisteydestä huolehti puutarhaneiti, jonka kerrotaan olleen erittäin tarkka varsinkin pyykkien kuivaamisesta. Niitä ei saanut ripustella minne tahansa, vaan erityisesti tähän tarkoitukseen varatulle alueelle. Jos joku erehtyi laittamaan pyykkinsä kuivumaan vaikkapa verannalle, kävi puutarhaneiti puukolla katkomassa pyykkinarut.

Tiina Valpola on perehtynyt varsin tarkoin Fagerkullan asuntoalueen historiaan. Hän on laatinut alueesta karttapiirroksen, johon on merkitty alueen kaikki alkuperäiset talot rakentamisosuineen ja nimityksineen.

Suojelukaava

Fagerkullan alue ja sen asunnot menettivät vähitellen merkityksensä, kun uusia asuntoja rakennettiin muualle ja vanhat työväenasunnnot kävivät vanhanakaisiksi. Niinpä alueella asui lopulta vain muutamia eläkeläisiä ja asuntoja alettiin purkaa pois. Tässä vaihees-

Arvo Rintala — Kymin Metallin Högforsin tehtaana entinen pääluottamusmies ja pitkäaikainen työntekijä — viettää eläkepäiviään leppoisasti Karkkilan Tuorilassa yhdessä vaimonsa Einin kanssa. Pariskunta asuu omakotitalon yläkerrassa, alakerran puolella asustaa tyttären perhe.

Arvo Rintalan työt Högforsin tehtaalla eli "Höökilä" alkoivat vuonna 1937, jolloin hän sotaväestä päästyään tuli sisarensa luona Karkkilassa käymään ja jäi tehtaalle töihin.

"Pohjanmaan tulvia pakoon minä tänne tulini", sanoo Rintala itse puolittosissaan. Hän on nimittäin kotoinen Etelä-Pohjanmaalta, Karijoelta.

Tehtaalla Rintalan ensimmäinen työpaikka oli valimo. Sen jälkeen Rintala kertoo työskennelleensä konekaavauksessa 12 vuotta, kunnes siirtyi levyverstaalle levyseppä-hitsaajaksi. Tämän työn ohella hän toimi 15 vuotta levyverstaan luottamusmiehenä.

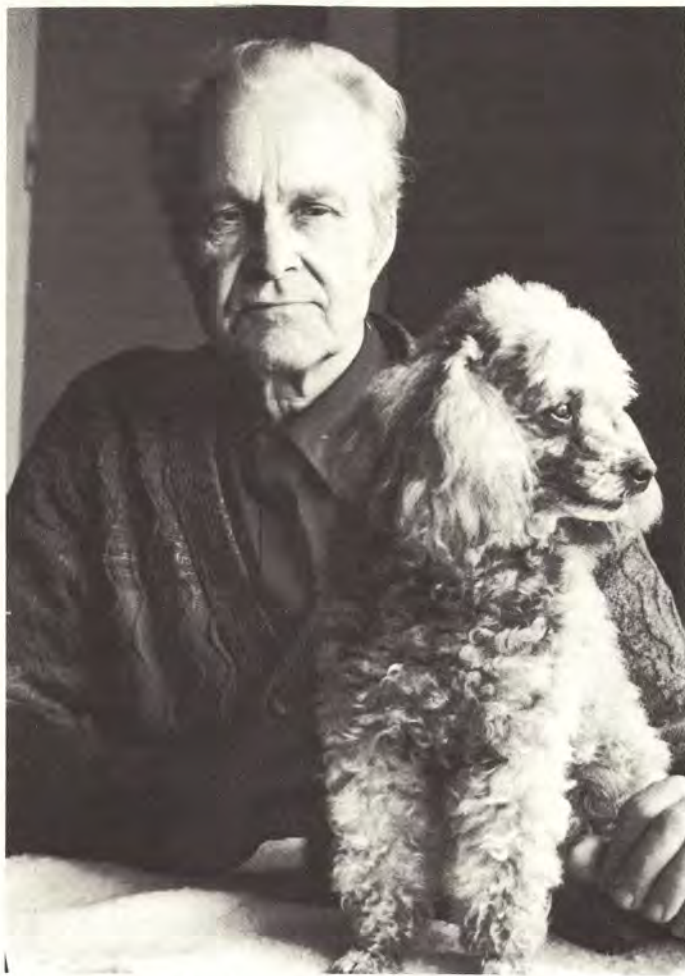
Kolme viimeistä työvuottaan Rintala toimi tehtaana pääluottamusmiehenä ja vuonna 1977 hän sitten jäi sopimuseläkkeelle, yhdessä lähes sadan muun tehtaana työntekijän kanssa.

"Eläkkeelle minä jäin hyvillä mielin, sillä yhtiö maksoi täyden eläkkeen sopimuseläkkeelle jääneille", kertoo Rintala.

Harrastukset

Arvo Rintalan eläkepäivät kuluvat näin talviaikaan pääasiassa kotosalla. "Minulla ei ole suurempia harrastuksia. Kävelylenkillä käyn parikin kertaa päivässä ja kun istumaan satun, niin luen useimmiten jotakin

Pohjanmaan tulvia pakoon Karkkilaan

Arvo Rintalan pitkäaikainen kaveri on kääpiö villakoiria Ben, jonka lempiharrastuksiin kuuluu keittiön pöydältä ulos katseleminen.

kirjaa. Kirjojen suhteen olen kaikkiruokainen, luen kaikenlaista, mitä painettu on", sanoo Rintala.

Hitsaushommia ei Rintala kertomansa mukaan malttanut kokonaan jättää eläkkeelle jäätyään. Lämpimässä autotallissa on omat hitsausveikeet ja myöskin höyläpenkki. Siellä hän kertoo askaroivansa erilaisia tarveesineitä, kuten pirtin pöytiä

ja kettinkisiä pöydän jalkoja. Kesäaikaan Rintalat viettävät aikaansa usein kesämökkillään Liesjärvellä. Arvo Rintala kertoo nauttivansa luonnon keskellä liikumisesta. Tähän tarjou- tuukin kesämökillä erinomainen tilaisuus, sillä se sijaitsee aivan luonnonsuojelun alueen vieressä.

"Aivan jouten ollessa ei meidän kesä kuitenkaan ku-

lu, sillä kesän aikana on kerättävä talven puut. Me siirryttiin muutama vuosi sitten öljystä takaisin puulämmitykseen. Näin säästyy rahaa melkoinen summa, kun itse puut kerätään. Pääasiassa niitä on kerätty sähkölinjoilta ja hakkuualueilta", sanoo Rintala.

Ay-mies

Arvo Rintala kertoo olleensa koko ikänsä innokas ay-mies. Tehtaana luottamusmiehtensä ohella hän on toiminut myös kunnallisissa luottamusmiehtävissä, ensin Pyhäjärven kunnassa ja sitten kuntainliitoksen jälkeen Karkkilassa. Pisimpään hän kertoo olleensa verolautakunnassa — yli 30 vuotta. Nyt eläkepäivillään hän on jättäytynyt pois lähes kaikista luottamusmiehtävistä — kertoo saaneensa niistä tarpeekseen. Aikansa kutakin, niin hän sitä sanotaan.

Tehtaana asioita hän kuitenkin kertoo vielä seuraavansa. Entisten työtovereiden kanssa hän kertoo keskustelleensa nykyisestä tilanteesta, kun tehdään lyhennettyä työviikkoa.

"Työntekijöiden kannalta tällainen tilanne on tietenkin huono monessa suhteessa. Työpaikka on vaakalaudalla ja toisaalta työntekijöiden on vaikea saavuttaa etuja itselleen, kun tehtaalla menee huonosti", sanoo Rintala.

"Lyhennettyä työviikkoa pidetään yleensä parempana vaihtoehtona kuin irtisanomisia. Antaahan se edes jonkinlaista toivoa paremmasta tulevaisuudesta", kertoo entinen pääluottamusmies Arvo Rintala, itsekin lyhennetyt työviikon tekemisen kokenut. □

Yli 40 vuotta paperi

"Se oli Yrjönpäivä huhtikuussa 1929 ja lunta satoi, kun minä ensimmäisen yövuoron päätyttyä vapunpäivän aamuna lähdin työstä. Olin silloin 16-vuotias." Näin muistelee teknikko **Into Suominen**, pitkälti yli 40 vuotta yhtiön palveluksessa sittemmin ollut, uransa alkua yhtiössä. Hän aloitti prässipoikana ja toimi ylimestarina jäätyään eläkkeelle vuonna 1977.

"Ensimmäinen työpaikkani oli PK 5, mutta sillä olin töissä vain kaksi viikkoa, kun siirryin Kuusaan saarelle silloiselle PK 2:lle. Työ ei ollut nuorelle pojalle mitenkään helppoa. Työtöitä oli niin kuuma, että hiki tuli jakkaralla istuessakin", kertoo Suominen.

"Metallialallehan minä nuorena kaipailin. Kävin yhtiön kaksivuotisen metallipuolen ammattikoulunkin ja sen jälkeen pyrin korjauspajalle töihin, mutta en päässyt", toteaa Suominen.

Melkein veturimies

Metallialalle haaveilevasta nuoresta pojasta oli kuitenkin tulla veturimies, sillä syksyllä 15 vuotta täytettyään hän pääsi VR:n veturimieskoulun Helsinkiin.

"Kyllähän minua hieman pelotti, nuorena ja kokemattomana lähteä Helsinkiin, kun se rahan saanti ei siihen aikaan kovin helppoa ollut. Kaksi viikkoa ehdin koulusta ollen, kun sairastuin flunssaan ja sen jälkeen pakkasin laukkuni ja tulini kotiin ja takaisin en mennyt. Niin

minun veturimiehen urani loppui heti alkuunsa", muistelee Suominen.

Sen jälkeen Suominen onkin sitten viihtynyt paperikoneiden parissa. Prässipojan hommat vaihtuivat ensin apumiehen ja sitten rullamiehen hommiin. Jo 23 vuotiaana hän pääsi koneenhoitajaksi, joka oli arvostettu ja hyväpalkkainen työ jo siihen aikaan.

Teknikko

"Sota-aikana minulle tuli sitten mieleen, että jos pyrkisi teknilliseen koulun, vaikka olin aikaisemmin ajatellut, että ei se kannata", toteaa Suominen.

Sen ajan kouluun pyrkiminen oli Suominen mukaan aika tavalla erilaista kuin nykyään. Pääsykokeet Tampereen teknilliseen koulun olivat nimittäin 8. ja 9. päivä tammikuuta ja koulu alkoi 10. päivä. Siten jo pääsykokeisiin mennessä oli varauduttava siihen, että samalla reissulla on jätävä opiskelamaan, jos pääsee.

"Onnistuinkin minä siltä sitten pääsemään. Raha puoli mulla oli kunnossa sillä säästöt riittivät ensimmäisen vuoden opiskeluun ja yhtiön stipendi toiseksi vuodeksi. Ruuan ja asunnon hankkiminen ei sen sijaan ollut helppoa. Onneksi kuitenkin täältä päin oli pari muutakin poikaa siellä ja pääsin heidän luokseen asumaan", kertoo Suominen.

Teknillisen koulun jälkeen Suominen pääsi vara-

vanhan ulkomuodon säilyttäen

sa heräsi karkkilalaisten parissa suojeleuajatus ja asiaa lähti viemään eteenpäin varsin kotosuoyhdistys.

Alue saatiinkin suojeleukohteeksi ja alueelle tehtiin rakennuskaava, jonka mukaan taloja ei saanut purkaa ja niitä korjatessakin ulkoasun on säilyttävä entisellään. Määräykset koskevat myös yhtenäisiä pihapiirejä, eli omenapuu- ja marjapensasistutuksia ei saa hävittää, eikä tontteja saa aidata.

Vuonna 1980 yhtiö möi talot yksityisille. Ostajia oli enemmänkin kuin mitä oli taloja tarjolla. Talot myytiin varsin alhaiseen hintaan, mikä osaltaan lienee lisännyt ostoinnokkuutta.

Paljon yhteistyötä

"Alueen uudet asukkaat ovat alusta saakka olleet tiiviissä yhteistyössä keskenään. Peruskorjauksista on neuvoteltu ja asiantuntijoita on kuultu yhdessä. Asiantuntijoita vanhojen talojen peruskorjauksesta on käynyt kertomassa mm. Museovirastosta ja Valtion Teknillisestä Tutkimuslaitoksesta", kertoo Tiina Valpola,

yksi uusista asukkaista. Hän osti asunnon Fagerkullasta yhdessä miehensä, säveltäjä Heikki Valpolan kanssa.

"Meidän tänne tulomme oli hieman sattuman kauppa, sillä eräs tuttavamme oli ostanut täältä talon ja me tulimme sitä katsomaan. Ihastuimme silloin tähän alueeseen ja sen taloihin ja päätimme saman tien itsekin ostaa talon puolikkaan", kertoo Valpola.

Pääosa taloista myytiin kahdelle perheelle ja muutama yhden perheen asunnoksi. Talon puolikkaasta saa ala- ja yläkerran vanhat asunnot yhdistämällä reilut toistasataa neliötä asuinpinta-alaa.

"Meidän ostopäätökseemme vaikutti tämän ainutlaatuisen miljööön ohella rakennuksen hyvä kunto ja alhainen hinta", sanoo Valpola.

Tiina Valpola on opiskellut arkkitehtuuria Teknillisessä korkeakoulussa ja on sen jälkeen ollut töissä helsinkiläisessä arkkitehtitoimistossa noin kymmenen vuotta. Työssään hän on joutunut paljon tekemisiin vanhojen talojen peruskorjauksien suunnittelun kanssa, sillä arkkitehtitoimisto on tehnyt paljon tämättyyppi-

siä suunnittelutöitä.

Valpolan mielestä Fagerkullan rakennukset ja koko asuntoalue edustavat niin korkeatasoista asuinympäristöä, että niistä voitaisiin ottaa mallia nykyistenkin pientaloalueiden suunnittelussa. Itse asunnot ovat tietenkin suurista huoneista huolimatta olleet ahtaita 7-8 lapsisten perheitten kodeiksi.

Myös uusia taloja

Nykyisen asuntoalueen viereiselle alueelle on laadittu asemakaava, joka sallii uudisrakentamisen, mutta varsin tiukoin ehdoin. Uusien talojen on mukauduttava ulkoasultaan vanhoihin työväenasuntoihin. Määräykset koskevat myös pihamaata.

Alueelta suunniteltiin alkusi purettavaksi entiset talot, mutta osa näistä on kuitenkin myyty peruskorjattavaksi, joten kaavaa joudutaneen muuttamaan osittain. Yhden taloista, Hakalan, on kaupunki päättänyt ostaa lasten päiväkodiksi ja antanut muutostöiden suunnittelun Valpolan tehtäväksi.

Museo

Fagerkullan asuntoalueen viereen on suunnitteilla tehtaan ja sen työväestön historiasta kertova museo. Museoalue käsittää puolenkymmentä alueen vanhinta rakennusta. Ne on tarkoitus kunnostaa eri aikakausien työläisasunnoiksi. Museo-

alueesta huolehtii Karkkilan kaupunki.

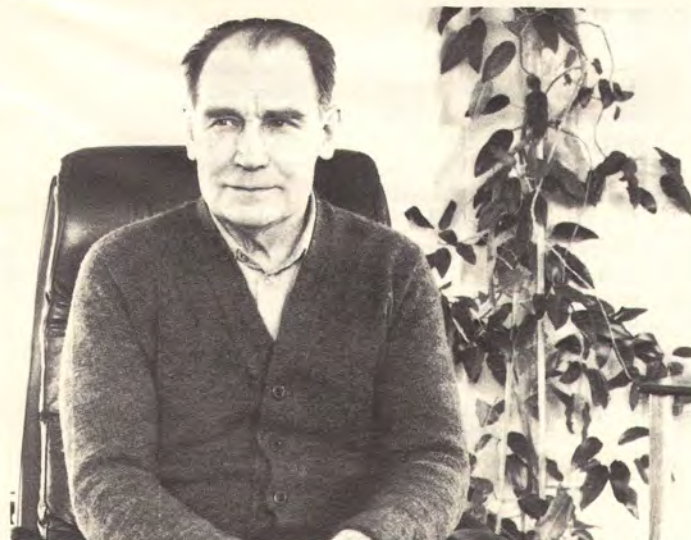
Fagerkullan asuntoalue on ollut tänä vuonna esillä eri puolilla Suomea. Valokuvia siitä on nimittäin ollut mukana Suomen Rakennustaiteen Museon työväenasuntoja koskevassa näyttelyssä.

Teksti ja kuvat:
Hannu Jauhiainen

Fagerkullan hirsiset talot on suurimmaksi osaksi myyty kahden perheen asunnoiksi.

koneiden parissa

"Mukavahan eläkkeellä on olla, kunhan vain terveyttä riittäisi", sanoo kuusankoskelainen Into Suominen.

vuoromestariksi 'jenkkikoneille', joiden parissa hän sitten työskentelikin aina eläkeikänsä saakka, josta ajasta 10 vuotta vuoromestarin ja vuodesta 1957 lähtien ylimestarin.

Eläkeläinen

"Ei mulla vapaa-ajan ongelmia ole eläkkeellä ollessani ollut. Minä viihdyn kotosalla, vaikka en tekisi mitään. Musiikista minä olen pitänyt koko ikäni. Minä soittelen ja lauleskelen omaksi ilokseni lähes joka päivä", kertoo Suominen. Kodin seinällä ovat esillä soittovälineet: mandoliini, balalaikka, kitara ja hanuri. Into Suominen asuu Kuusankosken keskustassa omakotitalossa, jonka hän kertoo rakentaneensa itse lähes kokonaan. Taloon tarvittavan puutavaran hän su-

urimmaksi osaksi hankki itse yhdessä veljensä kanssa — nostamalla apotukkeja Ky-mijoesta ja sahaustamalla niistä laudat ja muun tarvittavan puutavaran.

"Tukkien nostaminen oli silloin 1950-luvulla verraten yleistä, mutta ei se helppoa ollut. Ensimmäiseksi tukit nostettiin tietenkin helpoimmista paikoista, joten mekin jouduttiin nostamaan tukit pääasiassa Lappalan- kosken alapuolen virrasta. Jotta työ olisi onnistunut, piti kehittää monenlaista nostolaitetta. Meillä oli mm. 200 litran tynnyreiden päälle koottu lautta", muistelee Suominen.

Into Suominen eläkepäivät kuluvat musiikin harrastamisen ohella kuntoillessa, kalastellessa sekä erilaisten askarteluiden parissa. Askartelun tuloksena on syntynyt mm. henkilöauton peräkärrä. □

□ Himmeli, tuo oljista tehty katosta riippuva koriste, on aikaisemmin liittynyt muihinkin juhliin eikä vain joulun. Niillä koristettiin mm. häähuone.

Himmeli ei myöskään ole ainoastaan suomalainen joulukoriste, vaan se on ollut yleinen myös muualla Euroopassa. Mikään säätyläisperheiden juhla- ja koriste se ei tutkimusten mukaan ole ollut, mutta maalaisrahvas sen sijaan koristi olkihimmeleillä juhliansa ja varsinkin tietysti joulua.

Viime vuosisadan loppupuolella himmelin käyttö joulukoristeena vähitellen hävisi, kunnes se jälleen elvytettiin 1930-luvulla. Etenkin viimeisten vuosikymmenien aikana on olkihimmeleitä tullut suosittu joulukoriste kodissa kuin kodissa ja joulumyyjäisten varma myyntivaltti.

Himmeli

ikivanha olkikoriste kunniassa

Kymmeniä himmeleitä eläkepäivien ratoksi

Kun Onni Kuusenhako vuonna 1969 jäi Kymin paperitehtaalta työkyvyttömyyseläkkeelle, ei hän alkuun osannut tehdä mitään. Muutos aikaisempaan rutiiniin oli niin äkkijyrkkä. "Ensimmäinen talvi meni tuossa kiikkutuolissa. Sitten lääkäri sanoi, että pitäisi ruveta käsillä tekemään jotakin", kertoo Kuusenhako. "Aluksi opettelun tekemään rukinlapoja, mutta sitten kuin

sattumalta keksin aloittaa olkihimmelien tekemisen."

Onni Kuusenhako on tehnyt himmeleitä nyt viitisen vuotta. Kyllä hänen käsistään lähtee vielä moniaitakin rukinlapojakin. Kuusenhako kertoo, että himelin tekeminen on tarkkaa työtä: olkien pitää olla vahvoja ja kauniita, leikattujen pätkien millilleen samanmittaisia. Oljet Kuusenhako saa maalta, tietyistä maalaistaloista. Kivikkopellossa kasvavat parhaimmat himmelioljet.

Onni Kuusenhako on päätenyt kahteen himmeliin. Isompaan himme-

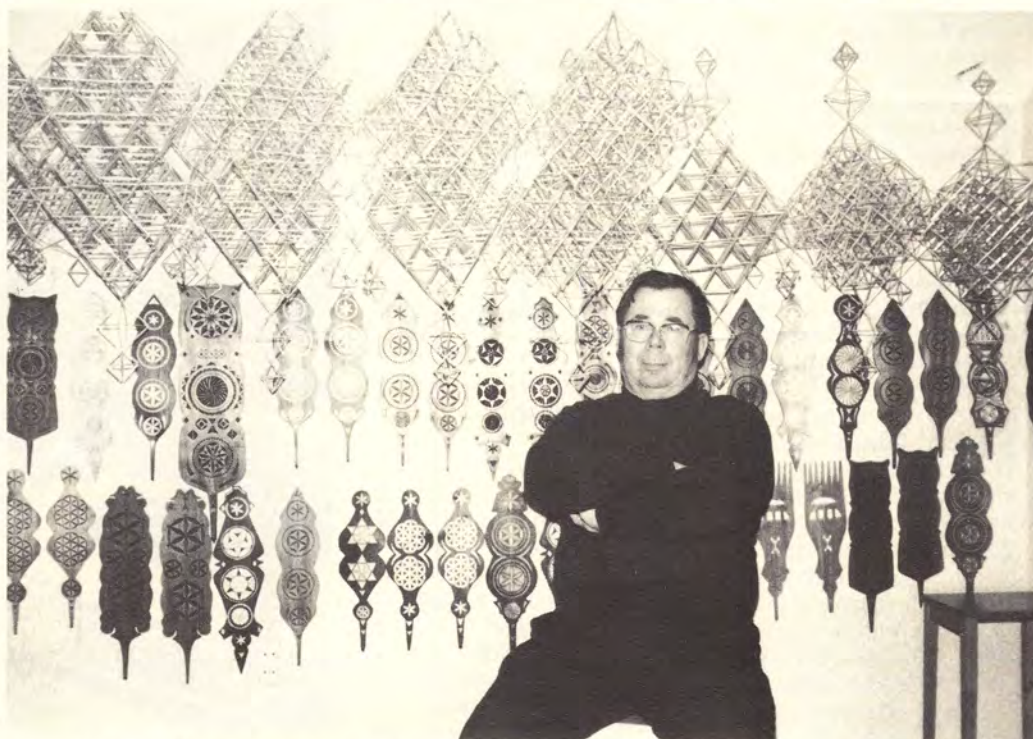
Onni Kuusenhaon sormissa syntyvät näppärästi olkihimmelin peruskuviot, oktaedrit.

liin menee 672 kappaletta oljen pätkiä ja pieneen himmeliin 372. Pätkät ovat tarkalleen 71 millin mittaisia.

Symmetriaa — harmoniaa

Perinteinen himmelin peruskuvio on oktaedri. Se on "kahdeksan tason rajoittama monitahokas eli säännöllinen monitahokas, jota rajoittaa kahdeksan tasaviisusta kolmiota", kertoo Nykysuomen sanakirja. Oktaedreja yhdistelemällä koostaan erisuuruisia ja -näköisiä himmeleitä.

Hyvin tehty jouluhimmeli ei ole mikään kertakäyttökoriste, vaan se voi ilahduttaa omistajaansa useana jouluna luoden juhlaan perinteistä tunnelmaa. Himmelin eleettömän, hiljaisen liikkeen katseleminen tuo sydämeen joulurauhan. □

Kuusenhaon omakotitalon vinttikamari on kuin joulupukin lahjavarasto: kymmeniä himmeleitä roikkua katosta ja seinillä on rukinlapoja, toinen toistaan kauniimpia.

Joulu on joka vuosi

Perinteellisiin joulun tapahtumiin valmistaudutaan yhtiössä joka vuosi jo hyvissä ajoin. Valmistelut alkavat usein jo kesällä, kun eläkeläisten joulujuhlien esiintyjät hankitaan. Mitä lähemmäksi joulukuuta tullaan, sitä kiihkeämmäksi tahti muuttuu.

Joulun tapahtumiin joulujuhlien lisäksi kuuluvat myös työosastojen ruokailuhuoneiden ja sosiaalitulojen joulukoristelu sekä joulun pyhinä työssä olevien yhtiöläisten muistaminen eväskorilla.

Joulurauha tehtahalle tuli niinkuin kaikkialle. Hiljentynyt työn on tahti. Yksinäinen porttivahti istuu hiljaa kopissansa, muut kun viettää Jouluansa. Portissa on luja lukko. Piirin sisään joku ukko hiipii hiljaisehen yöhön, tärkeään joulutyöhön. Sinne vaan ei pukki pääse. Portin taakse kyllä jää se.

Syyne

Eläkeläisjuhlia

Sosiaaliosaston joulunvalmisteluihin kuuluvat erityisesti eläkeläisten joulujuhlat. Sosiaalitarastaja Eeva-Kaisa Airaksinen aloittaa juhlien ohjelmahankinnat jo kesällä, koska esiintyvien taiteilijoiden varaukset on tehtävä hyvissä ajoin. Juhlien ohjelma on muutenkin ajateltava valmiiksi, kouluihin on otettava yhteys lasten ohjelmasuoritusten varmistamiseksi, on sovittava puhujat, varattava salit. Juhlien lähestyessä on järjestettävä tarjottu ja lähetettävä kutsut.

Jo 27 vuoden kokemus on Eeva-Kaisa Airaksisella juhlien järjestämisessä. Eläkeläisten lukumäärän lisääntyessä on joulujuhlienkin määrä lisääntynyt. Tänä vuonna Voikkaan seuratalossa järjestettiin kaksi ja Kuusaan puolella Koskelassa kolme eläkeläisten joulujuhlaa.

Kutsuja lähetettiin kaikkiaan 2 000. Eläkeläisten joulujuhlaan kutsutaan eläkeläiset puolisoineen sekä leskieläkeläiset. Lisäksi juhliin osallistuvat yhtiön johtajat ja osastojen päälliköt puolisoineen.

Aattoilta alkamassa, kiire kaikilla kotihin. Jo on lahjat lajiteltu pantu pöytään parasta, käytävä on kirkkomaalla. Jouluaamun alkaessa virsi vanha veisattava. Ompa monta onnetonta kovakin kärsimässä: rikollinen rangaistusta, yksinäinen ystävästä, työhön tarvitsee tukea, lyöty lapsi lohdutusta, vanhuksilla vaikeata. - Vaan muistammeko lapsen Sen...

Syyne

Yhtiön eläkeläisille järjestetään joulujuhlia eri tehdaspaikkakunnilla. Voikkaan seuratalossa pidettiin tänä vuonna joulujuhla 15.12. Juhlissa oli läsnä 300 henkeä.

Johtajatar Paula Lehtovirta Koskelasta kertoi, että eläkeläisten joulujuhliin kätetään paikka yli 500:lle henkilölle kerrallaan. Eläkeläisiä on juhlassa noin 450, muuta yleisöä sekä kuoron ja orkesterin jäseniä loput. "Jokaista juhlaa varten me teemme kuusisataa voileipää", hän sanoi vielä asian vakuudeksi.

Voikkaan seurataloon mahtuu 300 paikkaa. Voikkaalla tarjottuun järjestää Voikkaan klubi ja siellä, kuten Koskelassakin tarjottuun hoitavat perinteisesti yhtiön virkamiesten puoliset.

Kuusia ja koristeita

Joka vuosi Kymen sosiaaliosaston toimistopäällikkö Aila Olkinuora tilaa metsäosastolta satakunta joulukuusta. Ne metsäosasto toimittaa yhtiön tehdasosastoille ja laitoksiin sekä erinäisiin toimipisteisiin. Myös mm. kaupungin vanhustentaloihin lähetetään joulukuusi.

Sosiaaliosaston toimesta järjestettiin vielä noin 15 vuotta sitten joulukoristelu

Joulu joutui tupahan pyhä armas pirttiin Juhlan tuoden tullessaan ilon riemun mukanaan. Valmihit on ruuat, juomat herkut monet makoisat. Tuikkii kuusen kynttilät joulun valot ihanat. Hyvää sanaa toivottaa, lapsosille kautta maan.

Eeva

myös työosastoille. Sen jälkeen osastot ovat itse huolehtineet ruokailuhuoneidensa ja sosiaalitulojensa joulukoristeista ja kukista. "Voikkaan tehdasalueella kasvava iso kuusi koristetaan jouluksi värillisin lampuin", kertoi toimistopäällikkö Paul Wilander.

Joulun alla Kouvolan kirjapainon väki kokoontuu perinteisesti pitopöydän ääreen ennen joulun viettoon lähtöä. Tilaisuudessa kirjapainon päällikkö Vilho Rantala puhuu alaisilleen ja kirjapainon eläkeläisille. Sitten syödään jouluruokaa. Joulutunnelmaa lisäämässä on

usein musiikkiesityksiä. Pitkät joulupöydät on katettu painosaliin, jota joulukuusi ja koristeet kaunistavat.

Juhlsta juhlaan

Koskelan joulu alkaa jo marraskuun puolivälissä ja juhlaa kestää joulun saakka. Viimeinen tilaisuus oli tänä vuonna 18.12. Koske-

Aattoillan hiljainen hetki hautausmaan hämärässä lepattavat kynttilänliekit lumisilla kummuilla jäätyneet tulppaanit kinosten sylissä

Taipuneet selät rakkaimpien puoleen yksinäiset kyneleet tervapatojen tuoksussa harmaat sotilaat sankarien haudoilla autereinen ajatus jonnekin.

Ake

lassa vietetään Kymintehtaan Virkamiesklubin vuosijuhla, klubin pikkujoulu adventtina ja mm. markkinointiosaston, keskuskonttorin, metsäosaston, ostoosaston ja Kymmene English Clubin pikkujoulujuhlat. Suurin rullanssi on tietenkin eläkeläisten joulujuhlat.

Voikkaan klubilla tarjotaan vakinaisille asiakkaille jouluruokaa aaton aattona. Tapa on jo vanha perinne. Virkamiesklubin voikkalaiset jäsenet ovat myös perinteisesti viettäneet omaa pikkujoulua Voikkaan klubilla, mutta juhlijoiden määrä on vuosi vuodelta huvennut pariin kymmeneen henkeen.

Työssä olijoita muistetaan

Kaikki yhtiöläiset eivät pääse joulunviettoon omaistensa pariin, vaan aina on myös niitä, jotka joutuvat olemaan työssä. Joitakin vuosia sitten Kemian johtajan Krister Brommelsin toivomuksesta Koskelasta vietiin jouluateriapaketteja klooritestaassa jouluaattona työssä oleville henkilöille. Tämä

kaunis tapa on vuosi vuodelta yleistynyt ja nykyisin jouluateriapaketin saavat mm. voimallisten päivystäjät ja tehtaan vartijat. Johtajatar Paula Lehtovirta kertoi, että paketti sisältää mm. kinkkua, lasimestarin silliä, perunasalaattia, rosolia sekä kahvia ja joulutorttun. Näitä joulupaketteja lähetetään noin 30 kaikkiaan.

Joulukahvit Metallissa

Metallin tehtailla Karkkilassa, Heinolassa ja Salossa tarjotaan koko henkilökunnalle joulukahvit. Eläkeläisiä myös muistetaan joulujuhlilla.

Heinolassa eläkeläisille järjestetään ennen joulujuhlaa tehdaskierros, jotta he voivat tavata entisiä työtovereitaan ja tutustua paikkoihin. Heinolan tehtaalla on perinteisesti pystytetty joulukuusi tehtaan portille ja ruokalaan. Työsuhdeasiainhoitaja Seppo Ruuskanen kertoi, että eläkeläisjuhliin kutsutaan puolisoineen kaikki vähintään 10 vuotta yhtiötä palvelleet eläkeläiset. Mukana on myös Heinolassa ole-

Tonttuja, tonttuja, paljon tonttuja. pieniä tonttuja, suuria tonttuja. Ihminen ostaa, antaa ja saa, ihminen juhlii, mässä ja kärsii.

Ihminen toipuu, tontuksi jää, tonttuna elää, tonttuna kuolee.

Pieni tonttu

vat metsäosastolaiset. Juhlissa on väkeä yli puolen sadan.

Salossa on tullut varsin suosituksi koko henkilökunnalle tarkoitettu joulujuhla palokunnan talossa. Ohjelma ja tarjoilu järjestetään talkoilla. Tähän henkilökunnan juhlaan osallistuu yleensä lähes pari sataa henkeä. Tarjoilun ohella on muutakin ohjelmaa, mutta pääasiallisesti tanssia.

Joulutunnelmaa

Joulutunnelmaa tuomaan Soinlahteen koristetaan pihassa kasvava kuusi jo itsenäisyyspäiväksi jouluvaloin. Hallassa valaistaan myös kasvava kuusi, joka on sahan viereisellä aukkiolla, eikä Juantehtaan kuusikaan joululuoita jää.

Eläkeläisjuhla järjestetään Juankoskella seurakuntatalossa yli sadalle hengelle. Ohjelmassa on tietysti Juantehtaan torvisoittokunnan esityksiä ja muusta ohjelmasta on vastannut Juantehtaan näytelmäkerho. Joulupuroa ja -kahvia nautitaan. Lähtiessään jokainen saa pienen joulupaketin.

Hallan tehtaalla tarjotaan seuratalolla joulukahvit koko henkilökunnalle. Eläkeläisille järjestetään seuratalossa juhla, johon osallistuu tavallisesti noin 200 henkeä. Juhlissa on runsaasti ohjelmaa, Hallan Martat hoitavat perinteisesti eläkeläisten joulujuhlien tarjoilun. □

Joulurunokilpailuun tuli 20 runoa

Kerrassaan ilahduttavaa oli lukijoiden osallistuminen viime lehdessä julkaistun joulurunokilpailuun. Runoja tuli kaikkiaan kaksikymmentä. Muutamat olivat lähettäneet useamman kuin yhden.

Kaikki lähetetyt runot olivat tunnelmallisia ja kauniita, muutamat kylläkin liian pitkiä.

Tiedotusosaston raati panti runot järjestykseen ja tällä sivulla voitte lukea kuusi parasta.

Syyne, Eeva, Ake, Sisko ja Pieni tonttu pääsivät runoiltaan tällä kertaa kärkeen. Onnittelut teille ja parhaat kiitokset muillekin runoilijoille.

Nimimerkkien taakse kätkeytyvät seuraavat henkilöt: Syyne: Signe Kyyhkynen, Ake: Auli Leino, Sisko: Raili Eriksson ja Pieni tonttu: Unto Seppälä Kuusankoskelta sekä Eeva: Eeva Kärkkäinen Heinolasta.

Palkinnot lähetetään voittajille postissa. Hyvää joulua!

Suoa

Kun syttyy jouluvalot ja kaikki talot on joulun viettoon hiljentyneet, niin taasen lapsen lailla - kuin ennen - huolta vailla voin vastaanottaa joulun salaisuudet.

Jo luokse kuusen käy piiri lasten ja kynttilät luo juhlatunnelmaa. On lahjat annettu ja lahjat saatu. Ja joulurauhaa kellot kumajaa!

Sisko

Kymintehtaan Virkamiesklubin pikkujouluaterialle adventtina saapuvat klubin jäsenet perheineen. Juhlaan osallistuu tavallisesti satakunta henkeä nauttimaan jouluruoista.

Merkkipäiviä

Urpo Nokkanen

Kuusankoski

Linjamies **Veikko Gamelin** Voikkaan puuhiomolta täyttää 60 vuotta 4.1. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli jo ennen sotia. Sodan aikana hän otti osaa puheelin- eli viestikoulutukseen. Vuonna 1941 hän tuli Voikkaan korjauspajalle kranattisorvariksi. Tämän jälkeen hän on toiminut erilaisissa tehtävissä vuoteen 1974 asti, jolloin hän siirtyi nykyiseen tehtäväänsä.

Hakkimon hoitaja **Vaino Matilainen** sellulta täyttää 50 vuotta 22.12. Hän on syntynyt Rautalammella. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1962 kuoren käsittelijäksi Kymin sellutehtaalle. Vuonna 1977 hän siirtyi nykyiseen tehtäväänsä toimittamaan sitä ennen erilaisissa tehtävissä Kymin sellutehtaalla.

Koulutusteknikko **Urpo Nokkanen** tehdaspalvelusta täyttää 50 vuotta 26.12. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1948 Kymin konekorjaamolle viilaajaksi. Vuosina 1970—75 hän toimi ammattikoulun työnopetta-

jana. Nykyiseen toimeensa hän tuli vuonna 1975. Hän on ollut mukana Kuusankosken Teknisten, Kuusankosken Riistamiesten, Kuusankosken Kalastusseuran ja Kuusaan Ladun toiminnassa. Kymintehtaan mestarikerhon hallituksen jäsenenä hän on toiminut vuosina 1973—75 ja 1979—81. Vapaa-ajan harrastuksia ovat bridge, metsästy, kalastus, hiihto ja lentopalloilu.

Koneenhoitaja **Antti Jaakola** Kymin paperitehtaan F-osastolta täyttää 50 vuotta 3.1. Vuodesta 1949 lähtien hän on toiminut yhtiön palveluksessa erilaisissa tehtävissä vuoteen 1967 asti, jolloin hän tuli nykyiseen toimeensa. Vuosina 1976—77 hän toimi koneenhoitajana Iranissa Pars-projektissa.

Insinööri **Leevi Tolvanen** sähköosastolta täyttää 50 vuotta 7.1.

Salo

Sorvaaja **Antti Karanen** tehdaspalveluosastolta täyttää 50 vuotta 29.12. Hän on syntynyt Kiskossa. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1950 valurautakoneistamoon.

Seppo Saarela jatkaa 1982

Paperiliiton Kuusankosken osasto 19 valitsi yksimielisesti valmistavassa vuosikokouksessaan 25.11. **Seppo Saarelan** jatkamaan osaston päaluottamusmiehenä v. 1982. Hänen varamiehikseen valittiin samoin jatkaamaan **Tuure Nyberg** ja **Pertti Salminen**.

Paperiliiton edustajana kokoukseen osallistunut toimitsija **Raimo Laitinen** toi liiton tervehdyksen lisäksi tietoja liiton näkemuksista mm. tämän hetken synkkiin työllisyysnäkyymiin. Niiden mukaan automatisointi ja rationalisointi vaikuttavat tulevaisuudessakin työpaikkoja vähentävästi.

Osaston toimintasuunnitelmaa vuodelle 1982 käsiteltiin pitkään. Siinä oli uusia asioina painotettu paikallisten neuvottelujen jatkamista teollisuusliittoperiaatteen saavuttamiseksi.

Osaston kesätoimintaa pyritään lisäämään järjestämällä jäsenistölle kesäjuhla Uranpirtillä. Uranpirtin kunnostamisella pyritään lisäämään sen viihtyisyyttä ja siten myös käyttöä. Edellä mainittu toimintasuunnitelma ja vuodelle 1982 laadittu budjetti hyväksyttiin huomautuksitta.

Osaston puheenjohtajaehtokkaaksi vuodelle 1982 asetettiin **Pentti Halinen** ja osaston toimikunnan jäsen-ehtokkaiksi seuraavat: **Tapio Hietanen**, **Eero Jaakkola**, **Sirkka Kataja**, **Kyösti Kollanus**, **Pentti Lampiranta**, **Jouko Leino**, **Eino Mäkinen**, **Pentti Nio**, **Heikki Nousiainen**, **Esko Nurminen**, **Lasse Palmumaa**, **Jorma Penttilä**, **Usko Pimiä**, **Matti Poikala**, **Pentti Sallinen**, **Pertti Salminen**, **Kalevi Simonen**, **Oili Toivonen**, **Erkki Vainio**, **Timo Vilenius** ja **Hannu Vuoskoski**.

Henkilöuutiset

Kemia

Petter Hemgård

Valtiotiet.yo **Petter Hemgård** on 1.12. otettu Kemia myyntipäälliköksi.

Työtekniikko **Jukka Laakkonen** on 1.12. nimitetty päivämestariksi kaasutehtaalle.

Perustuotanto

Soinlahti

Kassanhoitaja **Aune Lappalainen** on 1.12. nimitetty toimiston esimieheksi.

Kuusankoski Metsäosasto

Metsäteknikko **Hannu Kojärvi** on 1.12. alkaen nimitetty erikoisteknikon toimeen vastuualueenaan tarkistustamittaus ja mittauksen kehittämiseen liittyvät tehtävät.

Sellutehdas

Tekn.lis. **Martti Kojo** sellulta on 1.12. eronnut yhtiön palveluksesta.

Konserni

Kuusankoski

HSO-sihteerit **Irene Lavonen** tekstinkäsittelystä on 1.12. siirtynyt lakiasiainosaston osastosihteeriksi.

Merkonomi **Heli Silvennoinen** lakiasiainosastolta on 13.11. eronnut yhtiön palveluksesta.

Paperi

Kuusankoski

Varastokonttoristi **Eija Kurtto** Kuusanniemen ostovarastosta on 1.11. siirtynyt tehdaskonttoristiksi Kymin konekorjaamolle.

Merkantti **Irma Pukki** konttoripalvelusta on 1.11. siirtynyt varastokonttoristiksi Kuusanniemen ostovarastoon.

Merkonomi **Milja Penttilä** hallinto-osaston kirjoituskeskuksesta on 16.11. siirtynyt osto-osaston kirjoituspalveluun.

Tehdaskonttoristi **Ulla Pesu** Kymin konekorjaamolta on 23.11. siirtynyt osto-osastolle ostokortiston hoitajaksi.

Metalli

Santasalo

Dipl.ins. **Kalevi Jokipi** on 1.10. alkaen nimitetty Santasalo-tuoteryhmän tuotepäälliköksi. Tehtäväkenttä sisältää Santasalo-voimansiirron markkinoinnin, tuotesuunnittelun ja tuotekehityksen. Hän toimii myös Myyrmäen konttorin esimiehenä. Ins. **Börje Forssell** toimii tuotepäällikön varamiehenä.

Kuusaalaisille

Avustuskassan sääntömuutokset hyväksyttiin

Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassan varsinaisen kassankokous pidettiin torstaina 26.11. Yksisissä. Kokouksen avasi hallituksen puheenjohtaja **Teuvo Pöysä**. Kokouksen puheenjohtajana toimi **Kalevi Simonen**. Erovuorossa olleista hallituksen jäsenistä valittiin uudelleen **Tapio Hietanen** ja **Risto Kärkkäinen**. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin **Tuure Nyberg**. Valittujen toimikausi on 1982—1984. Tilintarkastajiksi valittiin edelleen kaupunginsihteerit **Jorma Lehtonen** ja sosiaali-johtaja **Heikki Helminen** sekä varalle toimitusjohtaja **Oiva Rautjärvi** ja suunnittelusihteerit **Tuure Ainikkamäki**. Yhtiön nimeämänä tilintarkastajana toimii edelleen kirjjanpitoapäällikkö **Vilho Suojalehto** ja varalla eläkeasiainpäällikkö **Ralf Lindén**. Yhtiön edustajaksi kassan hallitukseen oli yhtiö ni-

mennyt edelleen hallintoapäällikkö **Reijo Kojärven** ja varalle henkilöstöpäällikkö **Eero Miettisen**.

Muutokset voimaan 1.1.1982

Eläkeläisten hautausavustus päätettiin korottaa 900 mk:sta 1 000 mk:aan ensi vuoden alusta lukien.

Kassan hallituksen valmistelemat sääntömuutokset hyväksyttiin yksimielisesti. Muutokset koskevat hieronnasta suoritettavan korvauksen tarkennusta ja siitä suoritettavan enimmäiskorvauksen korotusta 600 mk:sta 700 mk:aan, erikoishammasteknikkovaatimuksen muuttamista hammasteknikoksi, lisäpäivärahan ja äitiysrahan muutosta SOVE-uudistuksen johdosta, työntekijöiden hautausavustuksen korot-

tamista 1 800 mk:sta 2 000 mk:aan ja etuuksien hakeamista sekä siihen liittyvien säännösten uudistamista. Muutokset tulevat voimaan 1.1.1982 lukien, mikäli sosiaali- ja terveystieteiden vahvistaa ne.

Korvauksissa nousua

Korvauksia kassa on suorittanut tammi-lokakuussa yhteensä 2 855 162,50 mk eli nousua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden 85 249,51 mk. Korvauksen jakautuma oli seuraava: SVL:n mukaiset korvaukset 1 472 179,29 mk ja lisäetuuskorvaukset 1 382 983,21 mk.

SV-korvausten osuus kokonaiskorvauksista oli 51,5 %. SV-korvaukset alenivat 65 158,54 mk. Lisäetuuskorvaukset sitä vastoin kasvoivat 150 408,05 mk eli 12,2 %.

Henkikirjoitusilmoitukset sosiaaliosastolle

Yhtiön asunnoissa asuvien on henkikirjoitusilmoitukset saatuaan ja niiden henkilötiedot tarkastettuaan palautettava lomakkeet allekirjoitettuna viipymättä yhtiön sosiaaliosaston Kymintehtaan toimistoon ammattikoululle, os. Lauttaka- tu 3 ja Voikkaan toimistoon, os. Voikkaantie 42.

Verokirjat

Vuoden 1982 verokirjat on jokaisen yhtiöläisen lähetettävä Kymin tai Voikkaan palkkakeskukseen mahdollisimman pian. Toimihenkilöt lähettävät verokirjansa palkkaosastolle rva **Raija Liukkoselle**. On kuitenkin syytä ennen lähettämistä tarkistaa, onko veroluokka oikea.

Vuoden 1981 aikana paikkakunnalle muuttaneiden on pyydettävä verokirja Kuusankosken verotoimistosta.

Kymmene English Club. Englanninkielen tunnit alkavat opettajan joululoman jälkeen 4.1.1982.

Naisten kerhotoiminta

Akanat aloittavat kevätkauden Toimelassa ke 20.1. klo 19.

Vilhelmiinat kokoontuvat Voikkaan seuratalossa to 21.1. klo 19.

Ykköset aloittavat kevään kerhoillat Toimelassa ti 19.1. klo 17.

Kakkoset kokoontuvat Toimelassa 28.1. klo 19.

Urheilua

Kuntojakso päättyy

Kuntokauden I jakso päättyy 31.12.

Yhtiön palveluksessa olevat, jos teidän kortissanne on vähintään 15 suoritusmerkintää, palauttaa korttine urheiluyhdistyksen välityksellä 8.1.1982 mennessä sosiaaliosastolle jakosopalkinnon arvontaa varten.

Ensiapukursseja pidetty jälleen

Ensiapukurssi I pidettiin 17.-20.11. Kurssille osallistuvivat seuraavat 23 henkeä: Lasse Anttila, Alpo Laakkonen ja Tarmo Metsämurron sellusta, Olavi Moilanen Voikkaan paperitehtaalta, Hannu Ollila Kymin paperitehtaan F-osastolta, Arja Järveläinen PK 7:n lähetysosastolta, Lasse Tuominen ja Briitta Tähtinen arkkisalista, Terttu Haikola atk-osastolta, Rainer Korppi kuljetusosastolta, Lassi Kujala ja Markku Pasanen Kymin sähköosastolta, Jorma Leppänen Kuusanniemen mittarikorjaamolta, Timo Mauno klooritehtaalta, Erkki Niemi kaasutehtaalta, Kari Munne Kymin rakennusosastolta, Pentti Nikander voimaosastolta, Urpo Mikkonen ja Pentti Mouhu sosiaaliosastolta, Erkki Pesu ammattikoululta, Matti Saareks Voikkaan höyryosastolta, Rolf Söderholm tukkimus- ja kehitysosastolta, Sirkka Viskari Voikkaan klubilta.

Loka—marraskuun aikana pidetylle *ensiapukurssi II:lle* osallistui 29 henkeä ja *APUA -kertauskurssille* 44 henkeä.

Kurssin vetäjänä oli työterveyshoitaja **Anna-Liisa Mikkela**.

Kaksi apurahaa haettavana

Johtaja P. G. Michelssonin apurahasaatiön apurahat julistetaan haettavaksi kolmannen kerran. Apurahasaatiön ohjesäännön mukaan haettavana on kaksi apurahaa henkilöiden kesken, jotka ovat menestyksellisesti suorittaneet Kymiyhtiön ammattikoulun prosessiosaston (paperi- tai selluloosateknologia) kurssin ja saaneet opiskelupaikan tai opiskelevat jossakin teknillisessä koulussa.

Vapamuotoiset hakemukset on osoitettava Kymiyhtiön ammattikoulun johtokunnalle tammikuun 20. päivään 1982 mennessä. Mukaan on liitettävä teknisen koulun viimeisin luku-kausitodistus. Apurahan hakemiseen liittyviä tietoja saa koululta, os. Kymiyhtiön ammattikoulu, Lauttaka- tu 3, 45700 Kuusankoski. Puh. 951-47 630.

Ansiomerkkien jakotilaisuus Koskelassa

Yhtiön ansiomerkkien jakotilaisuus pidetään Koskelassa sunnuntaina 17. tammikuuta klo 18. Ansiomerkkien saajille lähetetään henkilökohtainen kutsu.

UutisKymi

Päätoimittaja Reijo Virta puh. 2168 (suora 951-402 168)

Toimitussihteerit Heli Kyllönen puh. 2169 (suora 951-402 169)

Toimituksen sihteerit Irma Rähä puh. 2173 (suora 951-402 173)

Valokuvaaja Tuomo Pitkänen puh. 951-45 068

Paperi: Kymin paperitehtaan Goldstar matta 90 g/m² ISSN 0358-416X

Toimitus Kymi Kymmene Oy Tiedotusosasto Niementie 13 45700 Kuusankoski Puh.vaihde 951-402 111

Kirjapaino Kymi Kymmene Paperi Kouvolan kirjapaino Valtakatu 28 45100 Kouvola 10 Puh.vaihde 951-11 551

Lehden seuraava numero ilmestyy 11.1. Aineiston on oltava toimitussihteerillä viimeistään keskiviikkona 2.1. klo 16.30.

Järjestöt

Tiedotus Paperiliiton osastojen n:o 19, 36 ja 85 jäsenille

Paperiteollisuuden Työntekijäin työttömyyskassan edustajiston varsinaisessa kokouksessa 7.6.1981 päätettiin sääntöjen 33. pykälän mukaisen jäsenmaksun korottamisesta 50:een penniin viikolta vuonna 1982 ensimmäisen vuosineljänneksen alusta lukien. Tämän johdosta Kymiyhtiössä työsuhteessa olevilta Paperiliiton vapaaajajeniltä, joiden jäsenmaksuperintäsojimus on toimitettu Kymiyhtiön palkkaosastolle, peritään työttömyyskassamaksua 50 penniä 14.12.1981 alkavasta viikosta lähtien.

Taloudenhoitajat

Kuusankosken Tekniset

Teknisten Liiton Kymen piirikokousedustajiksi valittiin yhdistyksen vaalikokouksessa Pentti Suokas (Niilo Ukkonen), Erkki Vierros (Pentti Roitto) ja Pekka Ylen (Antti Tuominen).

Yhdysmiehiksi valittiin seuraavat: Kymintehtas: Olavi Martikainen (Erkki Vierros), Kuusanniemi: Esko Kaartinen (Taisto Siitari) ja Voikkaa: Pekka Ylen (Pekka Tujunen) ja *huumeyhdysmiehiksi* seuraavat: Kymintehtas: Mikko Aalto, Kuusanniemi: Kauko Hasinen ja Voikkaa: Rolf Liljebled.

Sellua Amerikan keltamännystä

Hake pudotetaan laivan poikittaissuuntaiselta kuljettimelta laiturille.

Amerikan etelävaltioista peräisin olevaa keltamäntyhaketta käytetään helpottamaan Sunila Oy:n ja Kymiyhtiön Kuusanniemen sellutehtaiden puupulaa.

Kotkan Hietasen satamassa aloitettiin tiistaina 15. joulukuuta noin 45 000 kiintokuutiometrin hakelastin purkaminen Scansilva-nimisestä, norjalaisesta omistuksessa olevasta aluksesta.

Kaksi kolmannesta hakkeesta on tarkoitettu käyttämään Sunilan sellutehtaalla ja yksi kolmannes Kuusanniemes-

Hakkeen purkamista aloitettaessa arveltiin työn kestävän kuluvaan viikon alkuun saakka. Kuusankoskelle haketta kuljettaa 10 rekka-autoa kahdessa vuorossa.

Kuorellinen, pakkasessa höyryävä hake nostetaan laivan ruumasta kolmella nosturilla laivan pituus-suuntaiselle kuljettimelle. Poikittaissuuntainen kuljetin pudottaa hakkeen laiturille, josta se siirretään kuudella kauhakuormaajalla autoihin.

Tuotantopäällikkö Pekka

Koivisto Kuusanniemen sellutehtaalla kertoo, että USA:n hake riittää mäntylinjalla noin viiden päivän ajoon, jos sitä käytetään yksinään. Keltamäntyhaketta kuitenkin sekoitetaan tavanomaisen hakkeen sekaan noin 30 prosenttia. Koiviston mukaan USA:n hake vaatii kovemmat keitto-olosuhteet kuin normaalihake.

Nyt purettavan hakelastin ostaja on Sunila Oy. Sunilaan tuotaneen haketta laivalla seuraavan kerran ensi vuoden tammikuun lopulla.

Lämpimässä Floridassa, Savannahissa lastattu hake höyryää vielä kun sitä siirretään laiturilta autoihin.

Henkilöstön hankinnan periaatteet hyväksytyt

Johdon ja henkilöstön yhteiskokous hyväksyi 27.11. pitämässään kokouksessa uudet henkilöstön hankinnan, työhönoton ja perehdyttämisen periaatteet Kymiyhtiön Kuusankosken tehtaalle. Periaatteet valmisteli yhteiskokouksen asettama työryhmä.

Henkilöstön hankinta ja valinta perustuvat henkilöstösuunnitteluun. Avautuneet toimet ja tehtävät pyritään täydentämään ensisijaisesti jo työsuhteessa olevasta, muusta kuin määräaikaisesta henkilöstöstä. Asianomaiselle uudelleensijoitustoimikunnalle tiedotetaan sijointitarkoituksiin sopivista työpaikoista.

Periaatteiden mukaan uutta työvoimaa hankitaan yhtiön ulkopuolelta, mikäli tehtävään ei löydetä sopivaa henkilöä yhtiön henkilöstöstä, henkilöstöä on täydennettävä työvoimavajauksen vuoksi tai jos kyseessä on tilapäinen, ajallisesti tai muutoin rajattu tehtävä.

Työpaikkojen avautuessa pyritään noudattamaan si-

stäistä ylenemisjärjestystä ja uusi työntekijä pääsääntöisesti tulee vapautuneille alemmille vakansseille.

Työhönottohaastattelussa pyritään selvittämään työnhakijalle perusteellisesti tarjolla olevan työn sisältö ja ympäristötekijät niin, että hakijalla on riittävät perusteet työhöntulopäätöksen tekoon.

Haastattelussa selvitetään myös työnhakijan soveltuvuus kyseiseen työhön koulutuksen, kokemuksen, kiinnostuksen ja henkilökohtaisten odotuksien perusteella.

Ammattitaitohaastattelun ja lopullisen valinnan suorittaa työvoiman tarvitseva osasto, joka tekee aina kirjallisen työsopimuksen työn-

Työryhmä perehtyi erityisesti siihen, millaisia tietoja työhönoton yhteydessä työnhakijoilta kerätään. Henkilöstön hankinnan, työhönoton ja perehdyttämisen periaatteiden valmisteluun työryhmä tarvitsi kuusi kokousta.

tekijöiden, konttoritoimihenkilöiden ja teknisten toimihenkilöiden kanssa. Ylempien toimihenkilöiden kanssa tehdään kirjallinen työsopimus vain siitä erikseen sovittaessa.

Perehdyttäminen suoritetaan osastolla tehtäväkohtaisiin perustein laaditun suunnitelman ja aikataulun mukaisesti.

Perehdyttämiseen osallistuvat esimiehet ja tehtävään valitut perehdyttäjät. Työntekijöiden perehdyttäjinä toimivat tehtävään valmenneet työnopastajat. Vastuu alaisen koulutustasosta on aina hänen esimiehellään, jonka tehtävänä on valvoa myös perehdyttämisen tavoitteiden saavuttaminen.

Tuotannon supistus jatkuu Hallan sahalla

Sahatavaran vientinäkymien ja kannattavuuden edelleen heikentyessä vuoden 1982 alkupuoliskolla joudutaan Hallan sahalla jatkamaan tuotannon supistusta.

Parin kuukauden ajan 4-päiväisessä viikossa toiminut saha siirtyi vuoden alusta lähtien toistaiseksi 1-vuorosahaukseen.

Lyhennetty työaika koskee noin 300:a henkeä. Loppuosa työllistetään tasaamoprojektiin liittyvissä töissä.

Ison höyryputken käyntiinajo onnistui

Maamme suurimpiin kuuluvan höyryputken käyntiinajo aloitettiin Kuusankoskella 8.12. Noin 1,5 kilometriä pitkistä, Kymin höyryvoimalaitoksen ja PK 8:n välisestä putkesta otettiin tuolloin koekäyttöön 1,2 kilometrin osuus Kymin-tehtaalta Kuusanniemen höyrylle.

Pitkä, läpimitaltaan 80-senttinen putki laajenee lämmitessään runsaasti, yli kaksi metriä. Sen vuoksi putkeen on rakennettu paisuntalennkkejä. Käyntiinajovaiheessa putkea lämmitettiin hitaasti ja seurattiin sen

käyttötymistä 6 työnjohtajan ja 10 työntekijän voimin. Käyntiinajovaihe kestää viikon verran. Tänä aikana joudutaan putkeen johdettava höyry ajamaan hukkaan, sillä se on liian liikaista otettavaksi käyttöön.

Höyryputki tulee helpottamaan Kuusanniemen tehtaiden höyrytasapainon ylläpitämistä. Uuden putkiyhetyden ensisijaiset käyttäjät ovat PK 7 ja rakenteilla oleva PK 8. Höyryn jako Kuusanniemessä eri kohteisiin tapahtuu soodakattilarakennuksesta käsin.

Uutiskymi

Ajat muuttuvat ja hinnausmenetelmät niiden mukana. Siksi Kymiyhtiön metsäosasto on pannut myyntiin kaksi pientä linjahinaajaa: vuonna 1960 valmistuneen Kymi 55:n ja vuonna 1951 valmistuneen Honkataipaleen, entisen Halla II:n. Hinnaajat ovat tällä hetkellä maissa, vanhempi lähellä Honkataipaleen veturitallia ja uudempi Kuoliomonjärven partaalla.

Kaksi hinaajaa myydään Pienten linjahinaajien on aika väistyä

Vanhat hinaajat taas tositoimiin

Takaisin omaan elementtiinsä, mutta eri työhön kuin aikaisemmin joutuivat pienet linjahinaajat Kymi 55 ja Honkataipale, joiden asemista myyntiin kerrottiin Uutiskymissä kesällä.

Vanhemman, vuonna 1951 rakennetun Honkataipaleen hinaajan osti tiutislainen hinausurakoitsija Markku Lindholm. Ennen Honkataipaleeksi kastamis-

taan Halla II -nimellä tunnettu hinaaja siirtyi keräämään itäisen Suomenlahden rannoilta puutavaraa Enso-Gutzeitin ja Sunilan Kotkassa sijaitseville tehtaille ja myös Hallan sahalle.

Yrittäjän tarkoituksena on käyttää Honkataipaleita myös ruoppauskaluston hinaustehtävissä itäisellä Suomenlahdella.

Omistajan vaihdoksen yh-

teydessä 13,64 metriä pitkä ja neljä metriä leveä hinaaja sai uransa kolmannen nimen. Se kastettiin Suvi II:ksi.

Uudempi myynnissä oleista hinaajista, vuonna 1960 rakennettu Kymi 55 joutui syksyksi ja talveksi tositoimiin. Se siirrettiin Honkataipaleelta eteläiselle Saimaalle irrottamaan sikäläisten puunjalostuslaitosten vedessä säilyttämiä tukkipuujäistä.

Työskentelyn onnistumiseksi hinaajaan asennetaan erityinen hydraulinen irrotuslaite.

Kymi 55 -hinaajan osti kouvolaalainen yrittäjä Risto Lumiaho.

Myös Kymi 55 sai uuden nimen ennen uuteen työhön ryhtymistään. Se kastettiin Juha II:ksi.

Hinaajien myynnistä Kymiyhtiössä vastannut hankintateknikko Pentti Särkkä kertoo, että Honkataipalehinaaja katsastettiin viimeksi vuonna 1975 ja Kymi 55 vuotta myöhemmin. Molemmilla hinaajilla on vielä runsaasti työvuosia edessä. "Kymi 55 -tyyppisillä hinaajilla voidaan ajaa 70-80 vuotta", sanoo Särkkä.

Onnistunut perälaatikon vaihto PK 11:llä

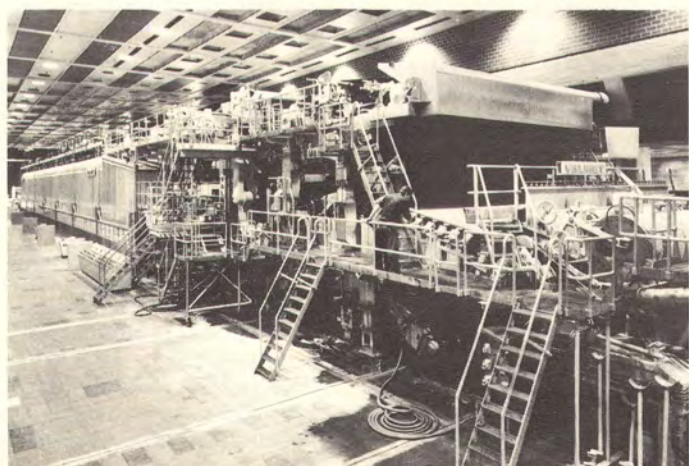
Paperin laatu parani ja hylkyprosentti pieneni Voikkaan paperitehtaan PK 11:llä tehdyn perälaatikon vaihdon ansiosta. Perälaatikko vaihdettiin marraskuussa. Uudistus ei vaikuttanut koneen rakennopeuteen.

Uusi perälaatikko kehitettiin yhteistyössä Valmet Oy:n kanssa kun oli huomattu, että paperiradan poikittaisprofiili ei ole tyydyttävä. Epätasainen paperirata vaikeuttaa paperin

ajettavuutta painokoneessa, ja paperirullista tulee epätasaisia.

Uudessa perälaatikossa on mm. ristilevyt korvattu reikälevyillä ja poistettu lamelliosa kokonaan. Perälaatikon asensi sen toimittanut Valmet Oy.

Perälaatikon vaihdon yhteydessä toteutettiin Voikkaalla myös tuotannonrajoitussuosisokki sekä tehtiin huoltotöitä. Kone käynnistyi seisokin jälkeen 17.11.

PK 11:n märkä pää.

Uutiskymmin ilmestymispäivät vuonna 1982

1	11. 1.
2	1. 2.
3	22. 2.
4	15. 3.
5	5. 4.
6	26. 4.
7	17. 5.
8	7. 6.
9	5. 7.
10	16. 8.
11	6. 9.
12	27. 9.
13	18.10.
14	8.11.
15	29.11.
16	20.12.
1	10. 1.

Lehden ilmestymispäivä on maanantai. Aineiston on oltava toimituksessa puolitoista viikkoa ennen ilmestymispäivää.